

Llengua

Fitxes de reforç

Fitxa 1	El grup nominal	3
Fitxa 2	L'ús de les majúscules	4
Fitxa 3	Paraules primitives i paraules derivades	5
Fitxa 4	Adaptar textos al destinatari	6
Fitxa 5	Els demostratius	7
Fitxa 6	Repàs d'accentuació	8
Fitxa 7	Els prefixos	9
Fitxa 8	Descriure un lloc des de diferents posicions	10
Fitxa 9	Els possessius	11
Fitxa 10	L'apòstrof i la contracció	12
Fitxa 11	Els sufixos	13
Fitxa 12	Redactar un text a partir d'unes notes	14
Fitxa 13	Els numerals i els indefinits	15
Fitxa 14	La dièresi	16
Fitxa 15	Les paraules onomatopèiques	17
Fitxa 16	Escriure una notícia	18
Fitxa 17	El verb (I)	19
Fitxa 18	L'ús de x i ix	20
Fitxa 19	Eufemismes i paraules tabú	21
Fitxa 20	Emplenar impresos	22
Fitxa 21	El verb (II)	23
Fitxa 22	L'ús de b i v	24
Fitxa 23	Les paraules homònimes	25
Fitxa 24	Redactar normes de seguretat	26
Fitxa 25	El verb (III)	27
Fitxa 26	Paraules amb l i ll	28
Fitxa 27	Les paraules parònimes	29
Fitxa 28	Expressar l'opinió sobre un tema	30
Fitxa 29	Classes de verbs	31
Fitxa 30	L'ús de la h	32
Fitxa 31	El camp semàntic	33
Fitxa 32	Escriure instruccions	34
Fitxa 33	L'adverbi	35
Fitxa 34	L'ús de j/g i tj/tg	36
Fitxa 35	Paraules individuals i paraules col·lectives	37
Fitxa 36	Explicar una ruta	38
Fitxa 37	Els enllaços	39
Fitxa 38	L'ús de x , tx i ig	40
Fitxa 39	El sentit literal i el sentit figurat	41
Fitxa 40	Fer una reclamació	42

Fitxa 41	L'oració. El subjecte	43
Fitxa 42	Signes que tanquen enunciats	44
Fitxa 43	Els neologismes	45
Fitxa 44	Elaborar un anunci publicitari	46
Fitxa 45	El predicat	47
Fitxa 46	Els punts suspensius	48
Fitxa 47	Paraules d'altres llengües	49
Fitxa 48	Escriure una crònica	50
Fitxa 49	El predicat verbal	51
Fitxa 50	Altres signes de puntuació	52
Fitxa 51	Les abreviatures	53
Fitxa 52	Comentar un espectacle	54
Fitxa 53	Classes d'oracions	55
Fitxa 54	Pronoms febles davant el verb	56
Fitxa 55	Ús culte i ús col·loquial	57
Fitxa 56	Elaborar un fullet turístic	58
Fitxa 57	El text	59
Fitxa 58	Pronoms febles darrere el verb	60
Fitxa 59	Els vulgarismes	61
Fitxa 60	Contar des de diferents punts de vista	62
Fitxa 61	Repàs	63

Fitxes d'ampliació

Fitxa 1		64
Fitxa 2		66
Fitxa 3		68
Fitxa 4		70
Fitxa 5		72
Fitxa 6		74
Fitxa 7		76
Fitxa 8		78
Fitxa 9		80
Fitxa 10		82
Fitxa 11		84
Fitxa 12		86
Fitxa 13		88
Fitxa 14		90
Fitxa 15		92

Solucions		94
-----------	--	----

Reforç i ampliació Llengua 6 és una obra col·lectiva concebuda, creada i realitzada en el Departament de Primària d'Edicions Voramar, S. A./Santillana Educación, S. L., sota la direcció d'Enric Juan Redal i Immaculada Gregori Soldevila.

En la seua realització han intervingut:

Text: Ánxela Carril, Gonçal López-Pampló, Roger Sarrià

Il·lustració: Josep Vicó

Correcció: Àngels Campos

Edició: Roger Sarrià

© 2009 by Edicions Voramar, S. A./Santillana Educación, S. L.
C/València, 44. 46210 Picanya (València)
PRINTED IN SPAIN
Imprés a Espanya per

CP: 132454
Depòsit legal:

Aquesta obra està protegida per les lleis de drets d'autor i la seua propietat intel·lectual correspon a Voramar/Santillana. Els usuaris legítims de l'obra només estan autoritzats a fer-ne fotocòpies per a usar-les com a material d'aula. Queda prohibida qualsevol altra utilització tret dels usos permesos, especialment aquella que tinga finalitats comercials.

Recorda

El **grup nominal** és un conjunt de paraules agrupades al voltant d'un substantiu que funciona com a **nucli**. A més del nucli, el grup nominal pot estar format per paraules que funcionen com a **determinants** o com a **complements**.

1. Subratlla els grups nominals que trobes en el text següent i encercla el nucli de cada un.

Un ordinador nou

Ximo s'ha comprat un ordinador portàtil. Sa mare és professora d'institut i tots els cursos han de traslladar-se a una ciutat nova. La família de Ximo ha après a viure amb les coses necessàries, perquè així només han de carregar uns pocs mobles i uns pocs trastos quan s'han de traslladar. L'ordinador portàtil de Ximo és més fàcil de transportar que el seu ordinador vell, amb aquella pantalla enorme, el teclat grogós i aquell ratolí tan voluminós.

2. Analitza aquests grups nominals: indica'n el nucli, els determinants i els complements.

- Les meues vacances preferides.
- Uns quants jocs de taula.
- Algunes pistes equivocades.
- Els comandaments de la Wii.

determinants	nucli	complements

3. Copia les oracions substituint els substantius destacats pel grup nominal adequat.

la capital valenciana la gata persa el riu de la ciutat

la meua amiga de classe aquests germans bessons

- **Míriam** va aprovar l'assignatura.

- **Empar Llopis i Josep Llopis** viuen a **València**.

- **Boira** ha aparegut vora el **Xúquer**.

Recorda

S'escriu en majúscula la lletra inicial d'una paraula quan va al principi d'un text; després dels signes que tanquen oracions; en els noms propis de persones, animals, llocs, etc.; i en els títols de llibres, pel·lícules, obres teatrals, cançons, etc.

1. Copia el text següent i escriu en majúscules les paraules que calga.

Compromís amb el medi ambient

josep rastoll és biòleg. encara que treballa a la universitat d'alacant, sempre que pot col·labora amb el voluntariat mediambiental de guardamar, el seu poble. aquest voluntariat es dedica sobretot a tindre cura de les dunes que hi ha a la desembocadura del riu segura.

2. T'has de renovar el document d'identitat. Ompli les dades personals de la fitxa parant molta atenció a les majúscules.

Nom _____

Cognoms _____

Va nàixer a _____

País _____

Fill/a de _____ i de _____

Adreça _____

3. Escriu una oració amb cada una de les paraules següents.

- Barcelona ► _____
- Hèrcules ► _____
- Tirant lo Blanc ► _____
- Penyagolosa ► _____

Paraules primitives i paraules derivades

Recorda

Hi ha paraules que s'han format a partir d'altres, com per exemple *saborós*, formada afegint el sufix *-ós* a la paraula *sabor*. Les paraules que provenen d'altres s'anomenen **paraules derivades** i les que no provenen de cap mot anterior, **paraules primitives**.

1. Classifica aquestes paraules segons que siguen primitives o derivades.

porta	desfer	joia	estrany	tenista	timidesa
emmarcar	retallar	camisa	supermercat	sopa	neu

PRIMITIVES

DERIVADES

■ **Escriu la paraula primitiva a partir de la qual s'ha format cada una de les paraules derivades anteriors.**

2. Escriu tres paraules derivades a partir de les paraules primitives següents.

- terra ► _____
- gel ► _____
- mar ► _____

3. Busca en la caixa la paraula primitiva de cada una d'aquestes paraules derivades.

- engreixar ► _____
- justícia ► _____
- claredat ► _____
- inútil ► _____
- portal ► _____

gros	gruixut	greix
ajust	injust	just
clar	clarejar	claret
útil	utilitat	utilitari
port	porta	portar

Adaptar textos al destinatari

1. Pinta del mateix color els fragments que pertanguen al mateix text.

Benvolgut senyor,	Estimada Núria,	Hola, Núria,
Saps què? Que els de Websportiu m'han escrit per dir-me que no tenen la bicicleta que vam comprar. Quin rotllo!	Li escrivim en relació amb la compra que ens va fer el dia 25 de maig per mitjà del nostre web.	T'escric perquè m'han dit els de Websportiu que la bicicleta que vam comprar per Internet s'ha exhaurit.
L'informem que la bicicleta que va sol·licitar està exhaurida, de manera que la compra s'ha anul·lat.	I diuen que entrem una altra volta a la seua pàgina, que allà tenen més bicis.	Ens diuen que podem entrar de nou al web per si volem una altra bicicleta, d'una marca diferent.
Si de cas, podem quedar una vesprada i decidim què fem, si et sembla bé.	Si vol adquirir una bicicleta semblant, visite el nostre web, on podem oferir-li'n d'altres.	Vols que mirem què hi ha? Potser tindrem sort i hi trobarem una altra ganga.
Ja me'n diràs alguna cosa.	Vinga, xiqueta, ja quedem.	Disculpe les molèsties.
Atentament, Pilar Llorente Websportiu, SL	Una besadeta Carles	A10 Carles

2. Escriu un text seguint la indicació següent.

- Ets Carles i respos a l'empresa Websportiu per agrair-los l'avís i per dir-los que tornaràs a visitar la pàgina per comprar una altra bicicleta.

Recorda

- Els **demostratius** són les paraules que assenyalen éssers o objectes i indiquen la distància que hi ha entre aquests i la persona que parla.
- Els demostratius es classifiquen en tres grups, segons que expressen **proximitat, distància mitjana o llunyania**.

1. Classifica les oracions segons que els demostratius expressen distància temporal o espacial.

- Aquell estiu vam visitar Amèrica del Sud.
- Quina falda vols, aquesta o aquella de l'aparador?
- En aquest moment la situació mediambiental del Segura és molt delicada.
- Aqueixa persona fa cara d'haver-se perdut.
- Aquest matí no em podia alçar del llit!
- Aquell home diu que et coneix.
- Aquestes són les coses que no m'agraden.
- L'any aquell va ser terrible per a la família.

Distància temporal

☐	☐
☐	☐

Distància espacial

☐	☐
☐	☐

2. Encercla els demostratius d'aquesta conversa que expressen proximitat espacial, i copia el text substituint-los per d'altres que indiquen llunyania.

- No vull viatjar a aquesta ciutat mai més!
 –Però si aquesta és la primera vegada que hi viatges!
 –Tu has vist quin aspecte tenen aquests carrers? Em faria por haver d'eixir de casa una nit com aquesta.
 –Mmm, em fa l'efecte que no et fan por aquests carrers, sinó una altra cosa.
 –Bé, tens raó, em fa por aquesta ciutat perquè cal agafar l'avió!

Recorda

- Les **paraules agudes** són aquelles en què la síl·laba tònica és l'última. S'accentuen quan acaben en vocal, vocal + s o **-en, -in**.
- Les **paraules planes** són aquelles en què la síl·laba tònica és la penúltima. S'accentuen quan acaben en diftong i en consonant (llevat de les terminacions **-as, -es, -is, -os, us, -en, -in**).
- Les **paraules esdrúixoles** són aquelles en què la síl·laba tònica és l'antepenúltima. S'accentuen totes.

1. Accentua, si cal, les paraules següents.

- perdua
- Maria
- pel·licula
- tonica
- anec
- ploura
- difícil
- quadern
- enten

■ Ara classifica-les segons que siguen agudes, planes i esdrúixoles.

agudes	planes	esdrúixoles
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. Accentua les paraules que calga i explica per què han de dur accent o no.

	Berlin	▶	_____
	Moscou	▶	_____
	Paris	▶	_____
	Londres	▶	_____
	Valencia	▶	_____

Recorda

Hi ha paraules com *precuinat*, que s'han format afegint un **prefix (pre-)** davant una altra paraula (*cuinat*). Els prefixos solen aportar algun **significat diferent** al de la paraula davant la qual es posen.

1. Identifica el prefix en cada paraula. Escriu-lo separat de la paraula a la qual s'ha unit, com en l'exemple.

- desfet ▶ *des-fet*
- repintar ▶ _____
- invencible ▶ _____
- antediluvià ▶ _____
- extraoficial ▶ _____
- translúcid ▶ _____

2. Escriu tres paraules diferents que comencen amb cada prefix.

- des- ▶ _____
- extra- ▶ _____
- pre- ▶ _____

■ **Quin significat aporten els prefixos anteriors? Completa.**

- El prefix _____ significa 'fora de'.
- El prefix _____ significa 'abans de'.
- El prefix _____ significa 'contrari de'.

3. Relaciona cada definició amb el prefix corresponent i completa la paraula.

- 1. Que va més enllà de l'oceà.
- 2. Que està davant del penúltim.
- 3. Acció contrària a congelar.
- 4. Tornar a prendre.

re_____ ante_____ des_____ trans_____

4. Forma paraules noves afegint-hi els prefixos que corresponga.

des- sub- re- pre-

- vetlar ▶ _____
- fixar ▶ _____
- muntar ▶ _____
- sòl ▶ _____
- forçar ▶ _____
- urbà ▶ _____
- vindre ▶ _____
- construir ▶ _____

Descriure un lloc des de diferents posicions

1. Llig aquestes dues descripcions d'un poble i d'una ciutat.

Omeda a vista d'ocell

Vist des de l'aire, Omeda és com una taca marró enmig de les muntanyes verdes. El poble es troba situat en una vall, travessat per un rierol d'aigües fredes i cristal·lines. El centre urbà està solcat per carrerons atapeïts i sinuosos, eixamplats de tant en tant per poques places per on entra el sol i l'aire. I les cases són menudes, amb teulades de teules roges o de pissarra.

Vilalta a peu de carrer

Vilalta és una ciutat moderna, d'amples avingudes arbrades i places obertes al cel. Des dels carrers, els edificis semblen agulles que s'enfilen amunt, esgarrapant el sol i els núvols. Les façanes de vidre dels edificis reflecteixen la llum i encara omplin més de vida els carrers, pels quals la gent transita ràpidament, sense pausa, vora els cotxes sorollosos.

■ Ara descriu el poble i la ciutat anteriors des del punt de vista contrari.

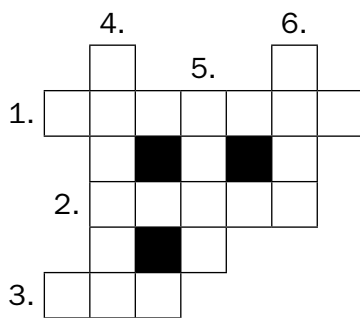
Omeda a peu de carrer

Vilalta a vista d'ocell

Recorda

- Els **possessius** són les paraules que acompanyen el substantiu i expressen a qui pertany l'èsser o l'objecte que el substantiu anomena.
- Els possessius indiquen la **persona gramatical** i si hi ha un **poseïdor** o diversos.
- Els possessius poden funcionar com a **determinants**, com a **complements** o com a **nuclis** dins el grup nominal.

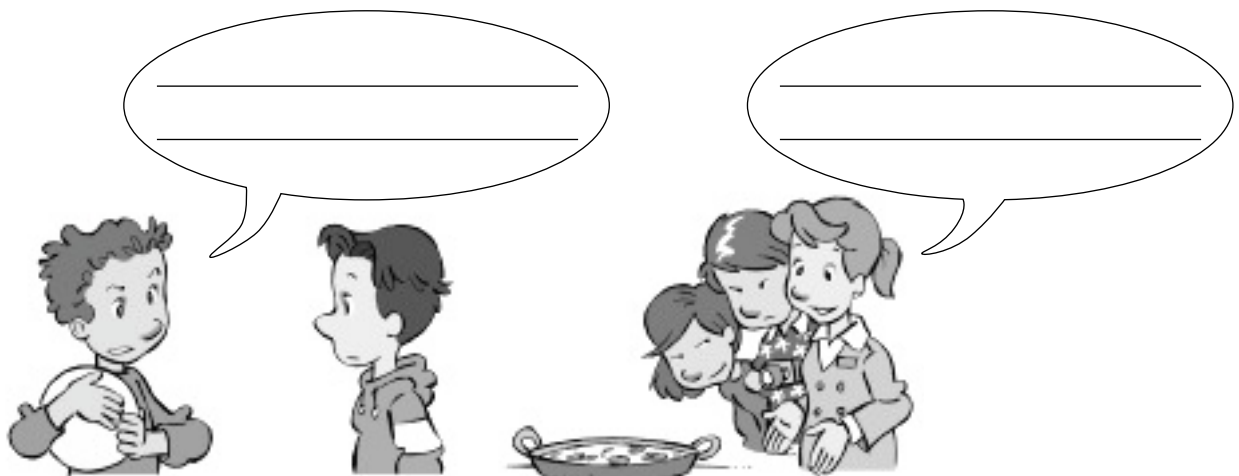
1. Ompli l'encreuat amb formes dels possessius.

1. Diversos posseïdors, 2a persona, masculí o femení, plural.
2. Un posseïdor, 2a persona, femení, plural.
3. Un posseïdor, 1a persona, masculí, singular.
4. Diversos posseïdors, 1a persona, masculí o femení, singular.
5. Un posseïdor, 2 persona, femení, singular.
6. Un posseïdor o diversos, 3a persona, masculí, plural.

2. Descriu la teua classe utilitzant possessius. Després, encercla els possessius que hages escrit.

3. Emplena les bafarades amb oracions que continguen un possessiu.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Els articles **el** i **la** s'apostrofen davant paraules que comencen en vocal o en **h**, excepte si es tracta de **i**, **u**, **hi**, **hu** quan fan de consonant i no de vocal. Tampoc s'apostrofa l'article **la** davant paraules que comencen en **i**, **u**, **hi**, **hu** àtones ni davant el nom de les lletres.
- Els articles **el** i **els** en contacte amb els enllaços **a**, **de** i **per** es contrauen, excepte quan l'article es pot apostrofar amb la paraula següent.

1. Copia aquestes oracions apostrofant, si cal, els articles i fent les contraccions que calga.

- A Albaida hi ha un museu sobre la història de els titelles.

- El amic d'Amèlia arribarà amb el avió de les cinc.

- Marta no beu aigua de la aixeta, sinó de el supermercat.

- D'ací a la universitat hi ha molta distància?

2. Reescriu les oracions següents fent, si cal, la contracció que s'indica entre parèntesis.

- Anna arriba (de + el) treball a les sis (de + la) vesprada.

- Aquells dos germans es van barallar (per + els) diners (de + la) herència.

- L'àrbitre comunicà la decisió (a + els) capitans (de + els) equips.

3. Emplena els buits amb les paraules *el*, *la*. Para atenció a l'apostrofació i també a les majúscules!

Des de _____ estiu d'enguany, _____ associació excursionista del poble organitza viatges a _____ estranger. _____ primer viatge va ser a Roma. _____ capital d'Itàlia és una ciutat fascinant, plena de grans edificis de _____ època de _____ imperi romà. Em va agradar molt _____ Colosseu, _____ amfiteatre més conegut del món; però sobretot el meu primer vol amb avió o, com deia _____ iaio, _____ ocell volador.

Nom _____ Data _____

Recorda

Algunes paraules, com *olorar*, s'han format afegint un **sufix** (-ar) al final d'una altra paraula (*olor*). Els sufixos poden canviar una paraula de classe i aporten sempre un **canvi de significat** respecte al de la paraula a la qual s'afigen.

1. Descompon les paraules següents escrivint la paraula primitiva i el sufix, com en l'exemple.

- orgullós ► *orgull*+*ós*
- alacantina ► _____
- pedalejar ► _____
- accidental ► _____
- normalitat ► _____
- femer ► _____

2. Forma paraules afegint a les paraules següents el sufix corresponent.

-ista
-esa
-atge
-ós	• art ► _____	• moda ► _____
	• noble ► _____	• tendre ► _____
	• pilot ► _____	• muntar ► _____
	• fang ► _____	• llanda ► _____

3. Marca només les paraules que porten sufix.

☐ magatzem	☐ escàs	☐ armari	☐ bibliotecari	☐ espòs
☐ gasós	☐ frescor	☐ imatge	☐ factura	☐ etiquetatge

■ Indica la paraula primitiva i el sufix que s'ha afegit a les paraules que has marcat.

- _____
- _____

4. Escriu tres paraules diferents amb els sufixos indicats.

- -ós ► _____
- -dor ► _____
- -er ► _____

5. Subratlla el sufix de cada paraula i numera segons el significat que hi aporta el sufix.

☐ pomer	☐ moneder
☐ paraigüer	☐ pastisser
☐ fuster	☐ plataner

1. Ofici o professió.
2. Arbre fruiter.
3. Recipient per a guardar-hi alguna cosa.

Redactar un text a partir d'unes notes

1. Copia en el bloc de la dreta les idees clau d'aquest text, que estan destacades.

La festa de Vicent

En la festa d'aniversari de Vicent hi havia **molta gent**: hi van anar els seus pares, germans, cosins i amics, i li van fer prou **regals**, com ara un joc d'ordinador, un jersei, dos llibres, un disc i un llapis de memòria.

S'ho van passar molt bé i van **berenar** molt. Hi havia pastes salades, entrepans, dolços i un pastís de xocolata que feia una pinta boníssima. En fi, una gran festa.

La festa de Vicent

- Assistents:

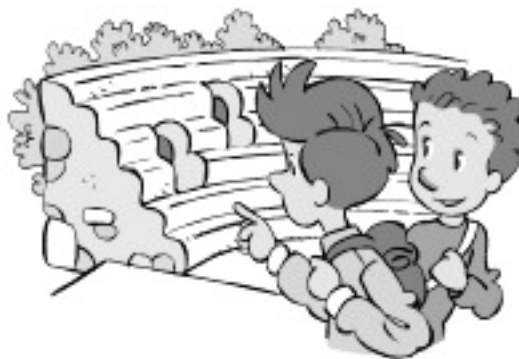
- Regals:

- Berenar:

2. Redacta un text a partir d'aquestes notes.

L'excursió a Sagunt

- Dijous passat, 5 de novembre.
- Alumnes de les dues classes de 6é.
- Desplaçament amb autobús.
- Matí: visita al castell i al teatre romà.
- Dinar d'entrepans al castell.
- Vesprada: visita a l'església de Santa Maria, a la jueria i a l'església del Salvador.

L'excursió a Sagunt

Recorda

- Els **numerals** són paraules que expressen quantitat o ordre de forma precisa. Poden ser **cardinals** o **ordinals**.
- Els **indefinites** són paraules que expressen quantitat o existència de forma imprecisa.

1. Classifica les paraules destacades segons que siguin numerals o indefinits.

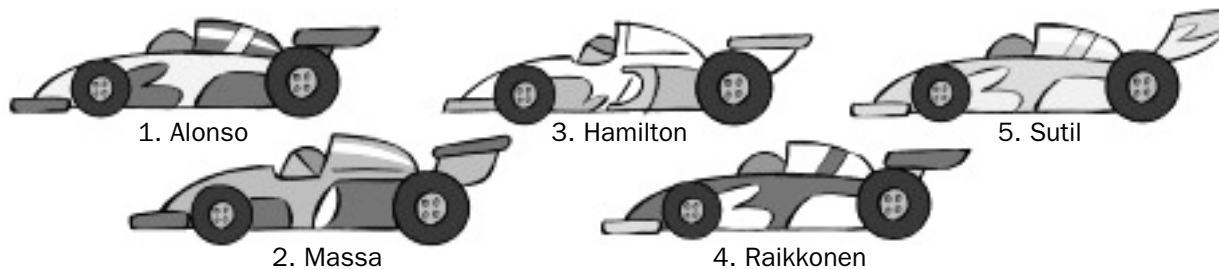
Un cuiner aficionat

Fa **alguns** mesos vaig demanar a la iaia que m'explicara com fa la coca de llanda. Em digué que calen **pocs** ingredients: **quatre** ous, **cent vint** mil·lilitres de llet, cent vint de suc de taronja i cent vint més d'oli. A banda, necessitem **cent cinquanta** grams de sucre i **quatre-cents cinquanta** de farina. Després de batre **tot** això, ho aboquem a un recipient de llanda i ho fem al forn durant **quaranta-cinc** minuts. Al començament la coca no m'eixia gens bé, però després de **diversos** intents ja m'ix d'allò més bé. Però **cap** vegada m'ha eixit tan bona com a la iaia. Potser és que ella mesura les quantitats i jo, en canvi, les pose a ull...

numerals

indefinites

2. Ací tens la graella d'eixida d'una cursa de Fórmula 1. Completa el text amb els numerals ordinals corresponents.

Fernando Alonso serà el _____ en la línia d'eixida del Gran Premi del Brasil.

El seguirà Massa, que eixirà des de la _____ posició. En la _____ posició, trobem el McLaren de Hamilton, que aspira a obtenir el campionat en aquesta cursa.

El _____ és Raikkonen i en un sorprenent _____ lloc, trobem el jove Adrian Sutil.

Recorda

La dièresi (¨) és un signe gràfic que s'utilitza per a les funcions següents.

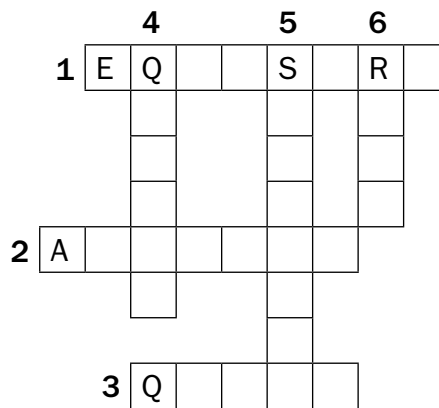
- Per a indicar que la **u** dels grups *güe, güi, qüe, qüi* es pronuncia.
 - Per a indicar que la **i** i la **u** no formen diftong amb la vocal anterior.
- En el cas que la **i** o la **u** hagen de portar accent gràfic, no s'usa la dièresi.

1. Escriu el plural de cada paraula.

- país ► _____
- paraigua ► _____
- piragua ► _____
- suís ► _____

2. Resol l'encreuat. Vigila l'ús de la dièresi.

1. Relatiu als cavalls.
2. Segona persona del singular del pretèrit imperfet d'indicatiu del verb *agrair*.
3. Per poc.
4. Tres més un.
5. Els que segueixen.
6. Fruita de la vinya, d'on es fa el vi.

3. Posa les dièresis que calguen en les paraules següents.

- cafeina
- Lluisa
- ensaimada
- eivissenc
- freqüència
- Pasqual
- unguent
- Guillem
- peucs
- pinguí
- Suissa
- igualar

4. Completa la graella amb la forma adequada de cada verb.

reduïsc				
	agraïa			
		traduíem		
			conduït	
				introduïm

Nom _____ Data _____

Recorda

Hi ha paraules que s'han format per imitació de determinats sorolls. Per exemple, *xiuxiuejar* s'ha format a partir de la imitació del soroll que fan les persones quan parlen en veu baixa (*xiu-xiu*). Aquestes paraules s'anomenen **onomatopeiques**.

1. Escriu oracions que continguin el nom de l'animal i la paraula onomatopeica corresponent.

El gos lladra

2. Marca la paraula onomatopeica de cada sèrie.

xiuxiuejar cuejar xafar xifrar

creuar cruixir callar cosir

endreçar donar dinar dringar

xarrar xopar xipollejar sopar

■ **Completa cada oració amb la forma verbal anterior que corresponga.**

- He vist com el meu germà _____ als tolls del carrer.
- Àlícia _____ alguna cosa a l'orella de la companya.
- En botar, les monedes _____ a la butxaca.
- M'agrada sentir com _____ els cereals a la boca.

3. Escriu els verbs anteriors junt amb l'onomatopeia que corresponga.

<p>• _____ ► </p>	<p>• _____ ► </p>
<p>• _____ ► </p>	<p>• _____ ► </p>

Nom _____ Data _____

1. Observa aquest succés i respon a les preguntes per preparar la notícia escrita.

Dilluns, 3 de febrer.
Platja de les Arenes.
Excursió, alumnes de 6é...

Estava arreplegant
unes petxines quan
vaig trobar això...

Al cap de dos dies...

El cofre conté el
tresor d'un antic
vaixell pirata que...

- Què ha passat? ► _____
- On ha passat? ► _____
- Qui hi ha participat? ► _____
- Quan ha passat? ► _____
- Per què ha passat? ► _____

2. Redacta la notícia i escriu-ne un titular que reculla el més important del succés. Si ho necessites, inventa't alguna dada més i afig-la a la notícia.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **verbs** són les paraules que expressen accions o estats i els situen en el temps.

Cada verb té moltes formes verbals. Les formes verbals poden ser **simples**, **compostes** o **perifràstiques**. El conjunt de totes les formes d'un verb és la seua **conjugació**.

Totes les formes verbals consten d'**arrel** i **desinència**.

1. Encercla els verbs que trobes en el text següent.

El descobriment dels dinosaures

Diuen que el científic anglés Richard Owen proposà l'any 1842 usar la paraula *dinosaure* per definir una antiga classe de rèptils de grans proporcions, de la qual descobriren moltes restes fòssils durant el segle XIX. No debades, la paraula *dinosaure* prové dels termes grecs *dainós*, que significa 'terrible', i *sauros*, que significa 'sargantana'.

2. Separa aquests verbs en arrel i desinències.

• convencem ► _____	• jugar ► _____
• confiava ► _____	• dirigeix ► _____
• sentira ► _____	• ficaria ► _____
• establiran ► _____	• reparteixen ► _____

3. Escriu els infinitius de les formes verbals següents i digues a quina conjugació pertanyen.

- explica ► *explicar, primera conjugació*
- isquí ► _____
- anaren ► _____
- dóna ► _____
- vol ► _____
- patira ► _____
- rebéreu ► _____
- dormen ► _____
- faria ► _____
- pateixen ► _____

Nom _____ Data _____

Recorda

El so de la x de *xarxa* es pot representar amb x o amb el dígraf ix.

- S'escriu x a principi de paraula, sobretot en alguns noms de lloc i de persona.
- S'escriu ix entre vocals i a final de paraula.

En molts parlars valencians es pronuncia la i del dígraf ix.

1. Encercla totes les x que trobes en el text. En acabant, classifica les que sonen com *Xixona*.

Un dia a la muntanya

Aleix, el nostre professor de ciències naturals, ens va dur d'excursió al Mondúver. Segons ens va explicar, la riquesa natural d'aquella muntanya sempre mereix una visita. Vam eixir de Xeraco de bon de matí i vam arribar a esmorzar a Xeresa. Després vam pujar fins a la serra i Aleix ens va deixar que férem un poc la nostra marxa. Xavi i jo ens vam dedicar a intentar identificar els animals que apareixien en un llibre que s'havia emportat. Ens va paréixer veure un xoriguer caçant un ratolí que anava un poc coix i, al costat d'un xiprer, vam observar com unes formigues es menjaven un entrepà d'anxoves que algú havia llançat. Oix, quin fàstic que em va fer! Després de dinar, vam sentir la botzina d'Aleix, que ens cridava per tornar a l'autobús i baixar de nou fins a Xeraco. La pròxima vegada ens durà a les muntanyes d'Alcoi, a vore on naix el riu Serpis.

x a principi de paraula	ix entre vocals	ix a final de paraula
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. Completa amb x o ix les paraules següents.

- ___àtiva
- de___ar
- pe___
- cala___
- dibu___
- co___í
- ___eringa
- ca___a
- a___ò
- ___avier
- madu___a
- re___a

Nom _____ Data _____

Recorda

A vegades, substituïm paraules que poden resultar ofensives o poc elegants per altres que considerem més respectuoses o boniques. Aquestes paraules s'anomenen **eufemismes** i les paraules a les quals substitueixen, **paraules tabú**. Per exemple, la paraula *discapacitat* és un eufemisme que s'utilitza en lloc de *minusvàlid*, considerada tabú.

1. Localitza dues expressions eufemístiques en el text.

El conflicte bèl·lic ha causat molts danys col·laterals entre la població civil...

■ Copia cada expressió anterior al costat de la paraula tabú a què equival.

- guerra ► _____
- víctimes ► _____

2. Escribeu la paraula tabú i l'eufemisme que et suggereix cada imatge.

Tabú _____
Eufemisme _____

Tabú _____
Eufemisme _____

3. Classifica les paraules i expressions de cada parella segons que siguin eufemismes o paraules tabú.

- invident - cec
- mort - defunció
- dement - boig
- parir - donar a llum
- desocupat - parat
- orinar - pixar

Eufemismes	
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Paraules tabú	
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Nom _____ Data _____

1. Fixa't bé com s'ha emplenat aquest imprés, troba-hi tres incorreccions i explica-les.

IMPRÉS DE MATRÍCULA - CAMPAMENT CAP DE SETMANA

SOL-LICITANT. DADES PERSONALS

Ferrandis Soldevila Eduard

 (1r cognom) (2n cognom) (Nom)

Domicili: Carrer Lluna, 4t 2n A Núm: _____ Pis i porta: _____

Localitat: Benissa Província: Alacant C.P.: _____

Tel. fix: 965668900 Tel. mòbil: 374650777 Correu electrònic: edusol@correu.es

Edat: 11 anys Data de naixement: 01/01/1999

ACTIVITATS (Marca amb una creu dues opcions)

JOCS MUSICALS * TALLERS D'INFORMÀTICA ** (*Per a xiquets i xiquetes de 6 a 8 anys)

CUINA PER A JOVES * JOCS D'ENGINY ** (**Per a xiquets i xiquetes de 10 a 12 anys)

TALLER DE TEATRE * PINTURA I ESCULTURA **

Data 11 de novembre de 2010 Signatura: _____

- Incorrecció 1 ► _____
- Incorrecció 2 ► _____
- Incorrecció 3 ► _____

2. Emplena tu l'imprés de forma correcta amb les teues dades.

IMPRÉS DE MATRÍCULA - CAMPAMENT CAP DE SETMANA

SOL-LICITANT. DADES PERSONALS

_____ _____ _____

 (1r cognom) (2n cognom) (Nom)

Domicili: _____ Núm: _____ Pis i porta: _____

Localitat: _____ Província: _____ C.P.: _____

Tel. fix: _____ Tel. mòbil: _____ Correu electrònic: _____

Edat: _____ Data de naixement: _____

ACTIVITATS (Marca amb una creu dues opcions)

JOCS MUSICALS * TALLERS D'INFORMÀTICA ** (*Per a xiquets i xiquetes de 6 a 8 anys)

CUINA PER A JOVES * JOCS D'ENGINY ** (**Per a xiquets i xiquetes de 10 a 12 anys)

TALLER DE TEATRE * PINTURA I ESCULTURA **

Data _____ Signatura: _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Les formes verbals tenen **nombre** i **persona**, excepte l'infinitiu, el gerundi i el participi, que són **formes no personals**.

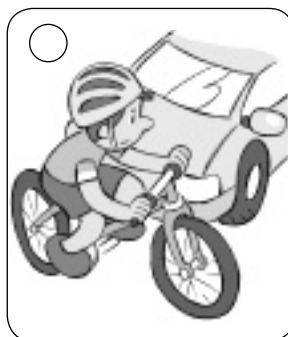
Els verbs situen l'acció en un temps concret: en el **passat**, en el **present** o en el **futur**.

Els **modos verbals** reflecteixen l'actitud del parlant davant l'acció. Els modes verbals són tres: **indicatiu**, **subjuntiu** i **imperatiu**.

1. Llig el text i ordena les vinyetes.

Un accident desafortunat

Joan es va comprar una bicicleta i la setmana passada es va atrevir a eixir a la carretera. Un cotxe es va botar un estop, el va tocar de gaidó i el va fer caure a terra. Ara està en repòs, perquè s'ha trencat un braç. D'ací a cinc setmanes, li llevaran el guix i podrà començar els exercicis de rehabilitació. Afortunadament duia el casc i no li passà res greu.

■ Ara subratlla els verbs en forma personal que trobes en el text. Usa el morat per als verbs en passat, el roig per al present i el verd per al futur.

2. Completa les oracions amb una forma personal del verb entre parèntesis.

- És una llàstima que Joan no _____ (CONÉIXER) aquest paratge.
- Quan _____ (PODER), _____ (DONAR-ME) la sal.
- _____ (TANCAR) la porta del tot, per favor.
- Josep _____ (TINDRE) son, perquè no _____ (DORMIR).

■ Ara classifica els verbs que has escrit segons el mode al qual pertanyen.

indicatiu

subjuntiu

imperatiu

Nom _____ Data _____

Recorda

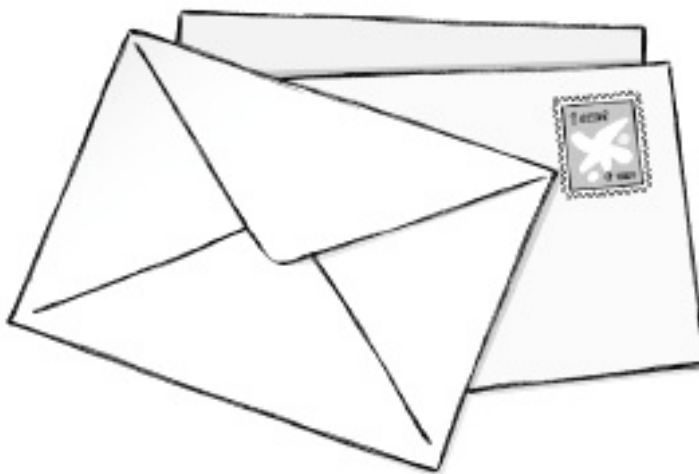
- S'escriu **b** en els casos següents:
 - Davant **r** i **l** i després de **m**.
 - Quan altres paraules de la família porten **p**.
- S'escriu **v** en els casos següents:
 - Darrere **n**.
 - En les formes del pretèrit imperfecte d'indicatiu dels verbs acabats en **-ar**.
 - Quan altres paraules de la família porten **u**.

1. Completa aquestes paraules amb **b** o **v**.

- can___iar
- plo___ia
- prepara___a
- acti___itat
- em___ruix
- possi___le
- em___utxacar
- ___rossa

2. Busca en la sopa de lletres sis paraules que tinguen **b** o **v**.

S	B	A	L	P	I	J	R
T	R	T	O	H	Q	T	R
A	I	F	S	O	B	R	E
X	L	G	A	R	X	C	M
Ç	L	K	U	R	Z	A	P
C	A	N	V	I	C	L	O
E	N	H	R	B	V	L	J
N	T	E	I	L	J	A	U
Y	F	W	N	E	V	V	T
X	R	E	N	O	V	A	R

■ Explica per què s'escriu **b** o **v** en cada cas.

- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____

3. Escriu una paraula derivada de cada una de les paraules següents.

- llop ▶ _____
- nou ▶ _____
- positiu ▶ _____
- cap ▶ _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Algunes paraules, com *maça* i *massa*, es pronuncien igual, encara que s'escriuen de manera diferent. Les paraules que es pronuncien igual, s'escriuen o no de manera diferent, són **paraules homònimes**.

1. Relaciona cada oració amb el significat de la paraula homònima destacada.

M'he demanat un suc de llima .	•	• Forma del verb <i>llimar</i> .
Llima bé el clau perquè no punxe.	•	• Corrent d'aigua.
El pare és optimista i riu de tot.	•	• Forma del verb <i>riure</i> .
Marc se n'ha anat al riu a nadar.	•	• Fruita tropical.

2. Subratlla els dos homònims que hi ha en cada oració i, després, completa el quadre amb el que es demana.

- 1 ► Mon pare té el desig de fer la volta al món en veler.
 2 ► Sobre la taula tens el sobre amb els diners.

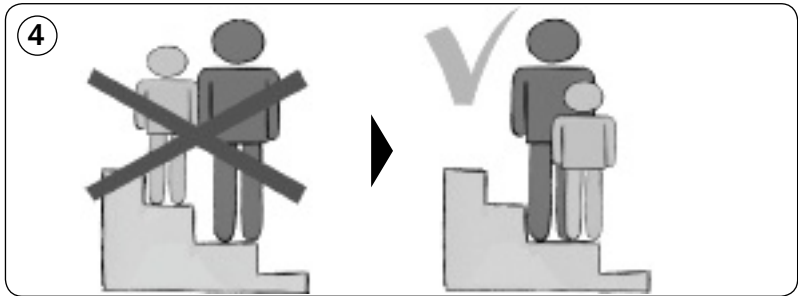
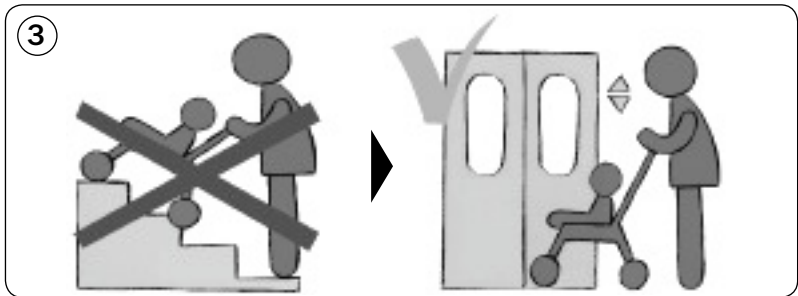
	Homònims	Classe de paraula	Significat
1	_____	_____	_____
2	_____	_____	_____

3. Esbrina a quina paraula correspon cada parell de definicions i escriu una oració amb cada significat.

Forma del verb <i>soler</i>	}	→	_____
L'astre rei			_____
Forma del verb <i>fer</i>	}	→	_____
Deixalles, residus			_____
Recipient tancat	}	→	_____
Forma del verb <i>poder</i>			_____

Nom _____ Data _____

1. Observa els senyals següents i respon.

- Quin és l'objectiu d'aquests senyals? _____
- A qui van dirigits? _____

■ Escriu la prohibició que indica cada senyal.

- Norma 1 ► _____
- Norma 2 ► _____
- Norma 3 ► _____
- Norma 4 ► _____

2. Escriu un text en què expliques les normes de seguretat que han de seguir els usuaris d'unes escales mecàniques.

NORMES DE SEGURETAT DE LES ESCALES MECÀNIQUES

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **temps verbals** són conjunts de formes que situen l'acció en el mateix temps i en el mateix mode.

Els temps verbals es poden classificar, segons diversos criteris, en **simples**, **compostos** o **perifràstics**; **pretèrits**, **presentes** o **futurs**; i **perfets** o **imperfets**.

1. Subratlla les formes verbals que trobes en el text, seguint el codi.

roig ► formes simples verd ► formes compostes blau ► formes perifràstiques

De viatge als Estats Units

L'estiu passat vam anar als Estats Units d'Amèrica. Vam visitar unes quantes ciutats de la costa est, com ara Nova York o Philadelphia. A mi m'hauria agradat viatjar a uns altres llocs del país. Si haguérem anat a Los Angeles, per exemple, hauríem visitat l'Staples Center, el pavelló dels Lakers. L'any passat férem una excursió amb l'institut a Badalona i entràrem al pavelló del Joventut. Com que aquell m'agradà tant,estic segur que el dels Lakers m'hauria entusiasmat!

2. Ratlla les formes que no pertanyen al temps indicat en cada grup.

compost he parlat • havíem dit • tornàvem • vam observar • hauré acabat

futur revisarà • haurem tornat • aniria • exposàreu • seré

imperfet parlava • presentà • escoltàveu • vaig patir • tinguera

3. Analitza els verbs que apareixen en el diàleg, seguint el model.

- Xiques, sou les millors. Per això estic segura que guanyareu el partit.
- Sí, tens raó! Guanyarem el partit i dedicarem la victòria a tots els nostres aficionats.

- *Sou: segona persona del plural del present d'indicatiu del verb «ser».*

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Nom _____ Data _____

Recorda

El so de la l pot ser simple (l) o geminat (ll), és a dir, una miqueta més llarg.

- El so simple de la l es representa amb l en qualsevol posició: a principi de paraula (*la*), entre vocals (*eòlica*), al costat de consonant (*sembla*) i a final de paraula (*genial*).
- El so geminat de la l es representa, generalment, amb ll en aquests casos:
 - En les paraules començades en *al·l·*, *col·l·*, *mil·l·* i *il·l·*.
 - En les paraules acabades en *-el·la* i *-il·la* i els seus derivats.
 - En altres paraules com *satèl·lit*, *pel·lícula*, *anul·lar*, *instal·lar*, *rebel·lió*, *intel·ligent*...

1. Ompli els buits amb l o ll.

Estrena cinematogràfica

Als cinemes Pa____au s'ha estrenat la pe____ícu____a *La vida tranqui____a*, del director ita____ià Gianni Fredo, basada en una nove____a seua. El film és un cant a l'a____egria i la i____usió de viure, ja que re____ata la lluita d'un xic contra la ma____altia que l'obliga a estar al llit, i contra la qual es rebe____a amb totes les forces. Els crítics diuen que la pe____ícu____a està contada de forma molt inte____igent, perquè mostra la lluita del protagonista de forma positiva.

2. Digues què representa cada dibuix. Totes són paraules amb ll.

3. Relaciona les dues columnes per formar paraules. Escriu correctament la paraula resultant.

mil·l	enni	▶	• _____
til·l	usionada	▶	• _____
il·l	ació	▶	• _____
anul·l	oquial	▶	• _____
col·l	egal	▶	• _____
il·l	er	▶	• _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Hi ha paraules, com *eòlica* i *heroica*, que es pronuncien d'una manera tan semblant que es poden confondre. Aquests tipus de paraules s'anomenen **paraules parònimes**.

1. Marca en cada cas la paraula que correspon a la imatge.

- sirena
- serena

- asos
- ases

- canaló
- caneló

- tromba
- trompa

2. Copia cada oració amb el parònim adequat.

- El campament tenia (*previsions* / *provisions*) per a un mes.

- Aquest joc té un preu (*accessible* / *assequible*) per a mi.

- Son pare li va ensenyar la (*professió* / *processó*) de fuster.

- La teua bonegada ha tingut un (*efecte* / *afecte*) immediat.

- L'orenga és una (*espècie* / *espècia*) molt aromàtica.

3. Copia el parell de paraules de cada requadre que són parònimes entre si.

adoptar optar adaptar ► _____

actitud aptitud altitud ► _____

regna reina renda ► _____

bell vell ball ► _____

Nom _____ Data _____

1. Llig el text següent i respon.

Mercat de bescanvi

Aquest cap de setmana hi ha hagut a la plaça Major de Vilamata el primer mercat de bescanvi. L'assistència de públic que hi va acudir per intercanviar objectes ha sigut moderada. Hem parlat amb alguns dels assistents i les opinions sobre aquest sistema d'intercanvi són variades. Júlia, una veïna de la vila, ha comentat: «És una manera ecològica de desfer-se de les coses que no utilitzes i que ocupen lloc a casa. És... reciclar. He bescanviat un joc d'ordinador que no feia servir per una pilota de bàsquet.» Però no tots tenen la mateixa impressió, tal com ens ha transmés Raül, un altre ciutadà que es va apropar per les diverses parades i que ens va explicar: «Jo trobe que això no té futur: he volgut canviar una disfressa de superheroi, però no he trobat ningú que hi estiguera interessat. A més, com pots calcular el valor de les coses? No seria massa just, per exemple, canviar una tassa per un televisor, no creus?».

- Què opinen del mercat de bescanvi les dues persones esmentades en el text?

Júlia ► _____

Raül ► _____

2. Què n'opines tu? Escriu un breu text per explicar-ho, i aporta-hi arguments.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els verbs poden ser regulars o irregulars, i defectius.
 Els **verbs regulars** mantenen la mateixa arrel en totes les formes i presenten les mateixes desinències que el verb que els serveix de model de conjugació.
 Els **verbs irregulars** presenten canvis en l'arrel o prenen desinències diferents de les del verb que els serveix de model.
 Els **verbs defectius** tenen una conjugació incompleta.

1. Encercla les formes verbals del diàleg següent.

- Veus aquelles ombres, Pauet? Què són?
- Allà no hi ha res!
- Com que no! Pauet, fixa-t'hi bé. Si sembla un ovni!
- Senyor Torrescopi, ja sé què passa. Porta les ulleres brutes!

■ Copia les formes verbals anteriors i escriu, al costat de cada una, l'infinitiu corresponent.

• _____ ▶ _____	• _____ ▶ _____
• _____ ▶ _____	• _____ ▶ _____
• _____ ▶ _____	• _____ ▶ _____
• _____ ▶ _____	• _____ ▶ _____

■ Respon. Quins d'aquests verbs són irregulars? Per què?

2. Llig el diàleg següent i subratlla els tres verbs defectius que hi trobes.

■ Respon. Què caracteritza els verbs defectius?

Nom _____ Data _____

RecordaS'escriu **h** en els casos següents:

- En totes les formes del verb *haver*.
- En les paraules que comencen en **hum-** més vocal.
- En altres paraules com *hora, home, hivern, ahir, ham, hui, herba, història...* i els seus derivats.

1. Explica què has fet hui. Usa formes del verb *haver*.Exemple: *Hui m'he alçat a les huit i la meua germana i jo ens hem desdjunat.*

2. Escriu una oració que continga una paraula de cada una de les paraules següents.

- humor ► _____
- hospital ► _____
- prohibir ► _____
- història ► _____

3. Completa amb *hem* o *em*.

- Aquest matí _____ jugat un partit d'handbol.
- No _____ digues aquestes coses, que _____ fas por.
- Quan arribe a casa, el pare sempre _____ pregunta què _____ fet a escola.

4. Escriu *h* en les paraules que n'han de dur.

- co__et
- caca__uet
- __ivern
- __ui
- __ora
- __umbracle
- __orror
- __erba

5. Escriu la paraula primitiva de cada una d'aquestes paraules derivades.

- _____ ► humanitat
- _____ ► arpista
- _____ ► ouera
- _____ ► hortícola

Nom _____ Data _____

Recorda

Les paraules *caragol*, *paper de vidre* i *trepant* són tres substantius relacionats amb un mateix tema: el bricolatge. El conjunt de paraules de la mateixa classe (substantius, adjectius, verbs, etc.) que es relacionen amb un mateix tema formen un **camp semàntic**.

1. Agrupa les paraules següents segons el camp semàntic a què pertanyen.

- maduixa • arròs • cirera • encisam
- col • bresquilla • ordi • espinac
- dacsa • llima • blat • bleada

fruites

verdures

cereals

2. Numera cada grup de paraules segons el camp semàntic a què pertanyen i afeg dues paraules més en cada camp.

1. instruments musicals 2. ferramentes 3. recipients 4. professions

- serra, martell, espàtula, _____, _____
- piano, flauta, oboé, _____, _____
- advocat, arquitecte, metge, _____, _____
- pitxer, vas, tassa, _____, _____

3. Localitza i ratlla les dues paraules intruses en cada camp semàntic.

• taula	• armari	• rellotge	• cadira	• fuster
---------	----------	------------	----------	----------

• germà	• amable	• iaio	• cunyat	• company
---------	----------	--------	----------	-----------

• cuinar	• cullera	• guisar	• poma	• fregir
----------	-----------	----------	--------	----------

• sabata	• cama	• cuixa	• braç	• curar
----------	--------	---------	--------	---------

Nom _____ Data _____

1. Fixa't en aquesta seqüència d'imatges i respon.

- De què informa aquesta seqüència d'imatges? _____

- Quins ingredients i quins materials s'hi han utilitzat? _____

- En quants passos s'ha fet la recepta? _____
- Quin nom posaries a aquesta recepta? _____

2. Escriu ara el text donant les instruccions per a elaborar aquestes postres.

Com es fan _____

Ingredients: _____

S'han de seguir els passos següents:

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **adverbis** són paraules invariables que expressen circumstàncies de lloc, temps, manera i quantitat, o bé afirmació, negació o dubte.

Els adverbis poden funcionar com a **complement** d'un verb, d'un adjectiu o d'un altre adverbi.

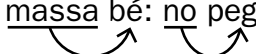
1. Identifica els adverbis que trobes en el text següent i classifica'ls segons la circumstància que expressen.

Ara, la Marina

Demà me'n vaig de viatge a la Marina. Tot i que no està gens lluny d'ací, mai he anat a aquesta comarca. Sempre ens passa que allò que tenim més prop és allò que coneixem pitjor. Com que el viatge no és massa llarg, en uns dies tornaré a escriure en aquest bloc i vos contaré com m'ho he passat (espere que molt bé!). Si vosaltres hi heu estat alguna vegada, podríeu deixar-me un comentari i compartir així les vostres impressions amb mi.

lloc	temps	manera	quantitat

2. Relaciona amb una fletxa cada adverbi amb les paraules que complementen, com en l'exemple.

- Josep està massa bé: no pega ni brot!

- No t'assegues així que et faràs mal a l'esquena.
- Cada dia m'agrada menys aquesta sèrie.
- L'avió de Milà no ha arribat encara; han anunciat que ho farà més tard de l'hora prevista.

3. Escribeu adverbis que signifiquen el contrari dels següents.

• també ► _____	• millor ► _____
• prop ► _____	• no ► _____
• dins ► _____	• tard ► _____
• bé ► _____	• menys ► _____

Nom _____ Data _____

Recorda

En valencià, el so de la *j* de *Jaume* es pot representar amb les grafies *j*, *g*, *tj* i *tg*.

- Les grafies *j* i *g* poden aparéixer a principi de paraula, entre vocals i després de consonant.
 - S’escriu *j* davant *a*, *o*, *u*.
 - S’escriu *g* davant *e*, *i*.
- Les grafies *tj* i *tg* només poden aparéixer entre vocals.
 - S’escriu *tj* davant *a*, *o*, *u*.
 - S’escriu *tg* davant *e*, *i*.

1. Completa les paraules amb la grafia corresponent en cada cas.

j/g		tj/tg	
• ___ordi	• bo___eria	• ju___at	• me___e
• ra___ola	• pen___ar	• via___e	• desi___ar
• ___egant	• re___idor	• rell___e	• allo___ament
• lle___ir	• ___oventut	• corre___a	• ju___essa

2. Troba en la sopa de lletres nou noms de pobles valencians. Tots s’escriuen amb *g* o *j*.

E	F	I	U	T	Ç	O	L	I	P	L	X
L	H	A	L	G	I	N	E	T	W	A	B
*	Z	H	J	E	S	I	B	M	Ç	*	U
G	A	L	G	E	M	E	S	Í	I	J	R
E	Q	C	A	T	A	R	R	O	J	A	J
N	V	Ç	K	O	W	Q	X	L	M	N	A
O	B	I	F	A	T	V	N	Ç	I	A	S
V	L	A	L	C	O	L	E	J	A	W	S
É	Z	R	A	U	Ç	G	I	L	E	T	O
S	A	N	T	*	J	O	R	D	I	D	T

Els * indiquen un espai entre dues paraules.

3. Reescriu les oracions següents posant en plural les paraules en negreta.

- La **garlanda** que l’associació **penja** per festes és molt **lletja**.

- La **pluja** d’octubre pot fer malbé la collita de **taronja**.

- Quan anàrem a la **platja** trobàrem **una esponja de mar**.

Nom _____ Data _____

Recorda

Hi ha paraules que, en singular, anomenen un conjunt d'elements iguals. Per exemple, *arxipèlag* anomena un conjunt d'illes. Les paraules que en singular anomenen un conjunt d'éssers o elements s'anomenen **col·lectives** i les que anomenen una sola cosa s'anomenen **individuals**.

1. Escriu la paraula individual que correspon a cada imatge.

equipatge

ram

constel·lació

vaixel·la

2. Copia les oracions canviant la paraula individual destacada per la col·lectiva que corresponga. Fes els altres canvis que necessites.

- Visitarem aquesta **illa** les vacances que ve.

- El **jugador** va saludar el públic després del partit.

- Voldria tindre una casa als peus de la **mntanya**.

3. Localitza en la sopa de lletres cinc paraules col·lectives i cinc d'individuals i classifica-les.

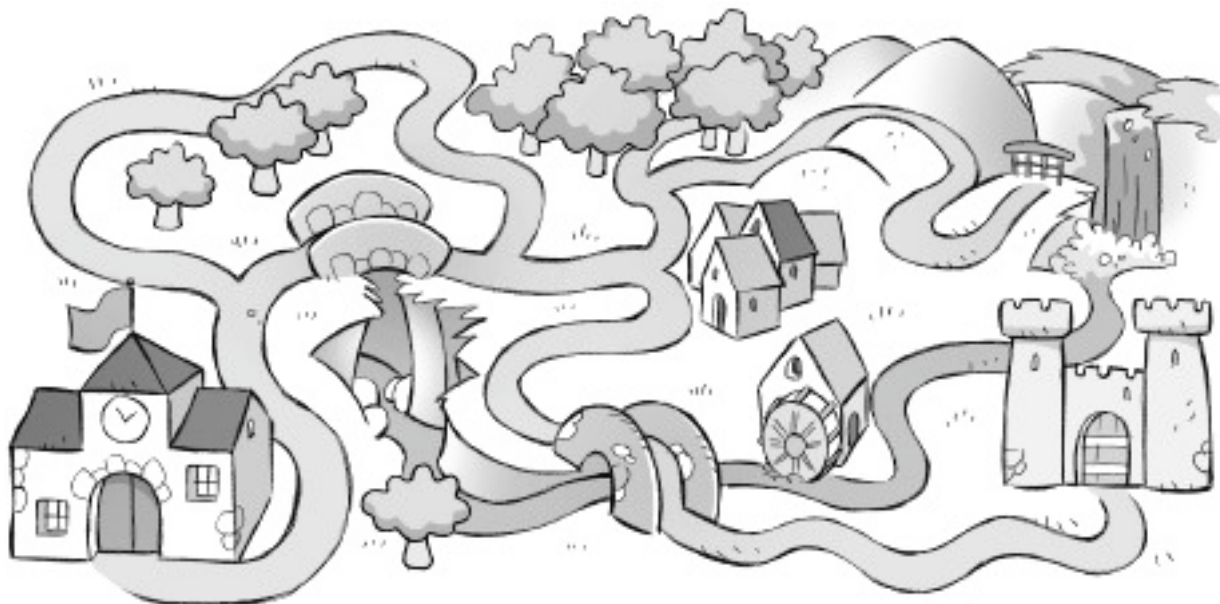
O	V	E	L	L	A	N	Y	T	I
S	A	O	Z	S	Q	E	C	V	X
W	I	S	T	O	C	E	L	L	B
H	X	E	U	L	N	J	B	T	A
U	E	I	R	D	S	C	G	A	N
R	L	X	F	A	X	L	N	Ç	D
A	L	A	Ç	T	F	L	O	T	A
M	X	M	A	U	Z	O	P	F	D
A	I	X	Z	A	B	E	L	L	A
T	W	E	X	È	R	C	I	T	W

individuals	col·lectives
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Nom _____ Data _____

1. Llig, observa el plànol i marca l'itinerari correcte.

Maria està davant l'ajuntament d'un poblet i vol anar a la cascada que hi ha a dos quilòmetres, però no en coneix la ruta. Ho pregunta a dos veïns del lloc i aquestes són les respostes que n'obté. Quina de les dues és la correcta?

Veí 1

Vés per aquesta carretera cap amunt tot recte. Just després de passar per un pontet per on passa un barranc, a l'esquerra hi ha un camí que puja cap a la muntanya. Gira allà i continua pujant per un camí que passa entre pins i matolls. En l'encreuament següent, gira de nou a l'esquerra i continua una sendera muntanya amunt, molt empinada, fins a arribar al mirador de la cascada.

Veí 2

Segueix aquesta carretera cap amunt. En la bifurcació continua a la dreta tot recte. Passaràs per un pont sobre un barranc i a l'esquerra deixaràs un desviament. Continua recte i arribaràs a un encreuament on hi ha un grup de cases. Gira a l'esquerra i continua per la pista que puja cap a la muntanya. En l'encreuament següent gira a la dreta per un camí molt sinuós que fa pujada. Al cim hi ha el mirador de la cascada.

2. Escribeu quina és la ruta que haurà de seguir Maria des de la cascada fins al castell.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **enllaços** són paraules invariables que serveixen per a unir paraules o grups de paraules.

Les **preposicions** són enllaços que uneixen paraules amb el seu complement.

Les **conjuncions** són enllaços que uneixen paraules, grups de paraules i oracions entre si. Hi ha conjuncions **copulatives**, **disjuntives** i **adversatives**.

1. Encercla els enllaços que trobes en el text següent seguint el codi.

roig ► les preposicions

blau ► les conjuncions

Nosaltres contra les panderoles

Mercé i jo hem començat una batalla contra les panderoles. Quan veiérem la primera, pensàrem que devia haver entrat a casa per la finestra. Mercé la va matar amb una granera, però a l'endemà en va aparéixer una altra. Probablement ixen del moble que hi ha davall la pica, perquè és un lloc humit en contacte amb les canonades.

Les panderoles que ens visiten no són d'aquelles negres que hi havia abans, sinó d'aquelles roges i fastigoses que hi ha ara.

2. Explica la funció de cada classe de conjuncions.

- copulatives ► _____
- disjuntives ► _____
- adversatives ► _____

■ Digues de quin tipus de conjunció són les següents i escriu una oració amb cada una.

- ni (_____) ► _____
- sinó (_____) ► _____
- o (_____) ► _____
- i (_____) ► _____

3. Completa les oracions amb els enllaços del quadre que corresponga en cada cas.

ni	de
sinó	a
ni	contra
i	en

- El meu equip juga _____ el teu _____ aquesta pista.
- Aquest paraigua no és teu _____ Lluïsa.
- _____ tu _____ jo sabem on va aquest avió.
- El pare _____ la mare han anat _____ vore els iaïos.

Nom _____ Data _____

Recorda

El so de la x de *xiquet* es pot representar amb les grafies x, tx o ig.

- S'escriu x a principi de paraula i després de consonant.
- S'escriu tx entre vocals o a final de paraula si els derivats porten també tx.
- S'escriu ig a final de paraula si els derivats porten j/g o tj/tg.

1. Classifica les paraules següents segons el so de la x.

• xut	• xocolate	• despatx
• clòtxina	• coixa	• porxada
• peix	• panxa	• xeringa

Sona com en
xarop o caixa

Sona com en
xiquet o cotxe

2. Completa el text amb x, tx o ig.**Un empatx d'orxata**

Diumenge passat vam anar a visitar el monestir del Pu____. Estava ple de ____iquets que anaven a fer la primera comunió i havien preparat una ____ocolatada per a la vesprada. Com que anàvem vestits per a caminar i carregats amb mo____illes, feia lle____ que ens quedàrem al convit i decidírem anar a Alboraià a fer-nos una or____ata de ____ufa. Quan arribàrem a l'or____ateria, teníem tanta fam que començàrem a fartar. Al final acabàrem tots amb un empa____ increïble i hagueren de vindre a buscar-nos els pares amb co____e, perquè no ens podíem alçar de la cadira!

3. Escriu una paraula de la mateixa família acabada en *ig* o *tx*, segons que corresponga.

• _____ ► rodejar	• _____ ► escabetxat
• _____ ► bogeria	• _____ ► passejar
• _____ ► bombardejar	• _____ ► marejada
• _____ ► capritxós	• _____ ► despatxar

Nom _____ Data _____

Recorda

El **sentit literal** d'una paraula és el significat que té en origen. Per exemple, *embarcar* significa 'entrar en un vehicle per emprendre un viatge'. El **sentit figurat**, en canvi, és el significat que adquireix una paraula a partir de l'ús expressiu que se'n fa. Per exemple, *embarcar*, en sentit figurat, significa 'posar-se en un negoci perillós o poc convenient'.

1. Marca l'oració en què la paraula destacada té un sentit figurat.

☐ El mar estava molt tranquil.	☐ Està immers en un mar de dubtes.
☐ Aquest xic és un cel , ajuda a tots.	☐ Hui el cel està molt ennuvolat.
☐ És una màquina resolent problemes.	☐ El pare té una màquina d'escriure antiga.

2. Escriu el número de l'oració a què fa referència cada significat i digues si es tracta d'un sentit literal o figurat.

<p>1. El detingut va cantar qui havia sigut el culpable en cinc minuts.</p> <p>2. El cor de l'escola va cantar una peça del meu compositor preferit.</p> <p>☐ Produir sons musicals amb la veu. Sentit _____</p> <p>☐ Confessar una cosa per força. Sentit _____</p>	<p>1. Tots pinten molt simpàtic el meu amic Víctor.</p> <p>2. Acabarem de pintar l'habitació en deu minuts.</p> <p>☐ Descriure com és una persona. Sentit _____</p> <p>☐ Cobrir amb pintura. Sentit _____</p>
--	---

3. Completa les oracions amb la paraula que corresponga en sentit figurat.

<p>espina</p> <p>bomba</p> <p>cara</p> <p>moble</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tinc una notícia _____: anirem de viatge a París. • Darrere aquesta _____ de dur hi ha un xic sensible. • Héctor és un _____, està ací però no ajuda a res. • Tinc una _____, perquè mai hem guanyat aquest equip.
---	---

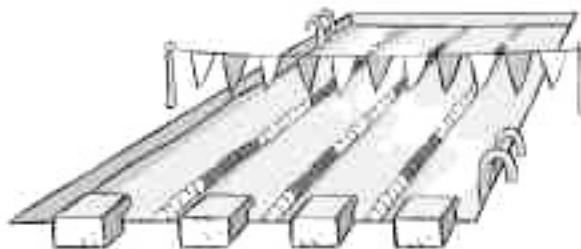
■ Escriu una oració amb el sentit literal de les paraules anteriors.

- _____
- _____
- _____
- _____

Nom _____ Data _____

1. Llig la situació següent i respon.

Tots els dissabtes vas a un curs de natació a la piscina municipal de la localitat. Des de fa unes setmanes, la temperatura de l'aigua és més baixa que l'habitual i decideixes presentar una reclamació.

- Quina queixa has d'expressar? _____

- Quina petició has de fer? _____

2. Emplena ara l'imprés de reclamació amb les teues dades i exposa-hi els motius i la sol·licitud de la teua reclamació. Inventa les dades que necessites.

FULL DE RECLAMACIONS	
CENTRE _____	MUNICIPI _____
DADES DEL RECLAMANT	
COGNOMS _____	NOM _____
DOMICILI _____	CP _____
LOCALITAT _____	PROVÍNCIA _____
TELÈFON _____	E-MAIL _____
MOTIU DE LA RECLAMACIÓ	

SOL·LICITUD	

Localitat i data	
_____, _____ de _____ de 20____	
Firma:	

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **enunciats** són agrupacions ordenades de paraules amb significat complet. Poden ser **frases** o **oracions**.

Les **oracions** contenen almenys un verb en forma personal i s'estructuren en **subjecte** i **predicat**.

El **subjecte** pot ser **lèxic** o **gramatical**. El subjecte lèxic consta sempre d'un **nucli**, que pot anar acompanyat o no de **determinants** i **complements**.

1. Converteix cada frase en oració, i cada oració en frase.

- Fa molt de fred. ▶ _____
- Quin xic més fort! ▶ _____
- Per molts anys! ▶ _____
- Ja ens vorem! ▶ _____

2. Subratlla en roig el subjecte i en blau, el predicat en cada oració.

- La iaia de Carles fa una paella d'allò més bona.
- Un company de classe viu en una alqueria de Castellar.
- El gat siamés busca menjar entre el fem.
- Aquesta finca de color blau només té tres pisos.

■ **Copia els subjectes de les oracions anteriors en la graella, separant els elements de què consten.**

determinants	nucli	complements

3. Escriu dues oracions que continguin subjecte lèxic, i dues que continguin subjecte gramatical.

- subjecte lèxic

▶
 - _____
 - _____

- subjecte gramatical

▶
 - _____
 - _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Per a indicar que una oració acaba i en comença una altra utilitzem diversos signes de puntuació.

- Al final de les oracions en què s'afirma o es nega alguna cosa s'escriu un **punt** (.).
- Al final de les oracions en què es pregunta alguna cosa s'escriu un **signe d'interrogació** (?).
- Al final de les oracions en què s'expressa sorpresa, admiració, por, etc. s'escriu un **signe d'exclamació** (!).

Darrere aquests signes, s'escriu sempre majúscula.

1. Escriu un text en què utilitzes les tres classes de punts que has estudiat.

2. Encercla en el text els signes d'interrogació, els signes d'exclamació i els diferents tipus de punt (punt i seguit, punt i a part, i punt final). Usa un color diferent per a cada signe.

Benvolguda Irene,

Com estàs? Com va tot per Benifaió? Jo ja he arribat a Lisboa! Açò és preciós! Estic segura que t'encisaria. Tota la ciutat és d'allò més costeruda i per això has d'usar el transport públic si no tens les cames massa fortes: tramvies, groguets i desballestats; autobusos, menuts i ràpids per a pujar els carrers estrets; i fins i tot ascensors i funiculars, que et porten d'un barri que està damunt una muntanya a un altre que està a peu pla.

Saps que estic aprenent portugués? He preguntat a João: «Com es diu *besets*?». I ell m'ha contestat: «Es diu *beijinhos*».

Doncs això, «beijinhos» a tots!

Rosa

■ Quins altres signes de puntuació has trobat en el text? Digues com s'anomenen.

Nom _____ Data _____

Recorda

La paraula *xatejar* va ser creada fa poc de temps per referir-se a una realitat que fins en aquell moment no existia: conversar a través d'Internet. Les paraules noves que sorgeixen en una llengua per a referir-se a coses, accions, etc., que abans no existien s'anomenen **neologismes**.

1. Relaciona cada neologisme amb la imatge corresponent.

escàner

bric

baguet

flaix

■ Escriu una oració amb cada paraula.

- _____
- _____
- _____
- _____

2. Uneix les partícules per formar neologismes.

inter •	• cròs	▶ _____
moto •	• fibra	▶ _____
micro •	• joc	▶ _____
video •	• nauta	▶ _____

3. Identifica dos neologismes en cada cartell i copia'ls.

Fins al 70% de descompte!
Ofertes en la secció de multimèdia de l'hipermercat.

Cibercafé Nou Moles
Gaudeix d'Internet amb la millor velocitat i comoditat.

Elaborar un anunci publicitari

Nom _____ Data _____

1. Fixa't en l'anunci i respon.

Les sabatilles amb música que amenitzaran els teus passejos. Posa-te-les i camina amb ritme.

- Temes en format mp3
- Altaveus laterals
- Interior folrat i puntera reforçada
- Varietat de colors i models

- Quin producte s'hi anuncia? _____
- Què s'hi destaca del producte? _____
- Quin és l'eslògan? _____
- Copia una frase del text que només done informació.

- Copia una frase que intente convèncer el destinatari.

2. Completa cada eslògan amb el producte que podria anunciar.

- Per a créixer sa i amb energia, pren _____ «Galàctica» cada dia.
- Amb _____ «Miralsol», ho voràs tot d'un altre color.
- Prova el _____ «Cabellsà» i digues adéu als cabells enredats.

3. Tria un dels eslògans anteriors i elabora'n l'anunci complet, tenint en compte el model de l'activitat 1.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els predicats poden ser verbals o nominals.

El **predicat nominal** expressa què és o com és o està el subjecte. Conté un **verb copulatiu** i un **atribut**. L'atribut expressa una qualitat o un estat del subjecte.

El **predicat verbal** presenta com a nucli un verb predicatiu que expressa acció o procés.

1. Escriu una oració a partir de cada nucli del predicat.

- cantes ► _____
- agrada ► _____
- estareu ► _____
- construirà ► _____
- dormia ► _____

2. Relaciona cada oració amb el tipus de predicat que conté.

- El meu amic Gustau és vegetarià.
- El pròxim estiu farem un viatge a Galícia.
- Les gatetes pareixen espantades.
- Antoni treballa d'arquitecte a Londres.
- L'arbre més abundant a Elx és la palmera.
- L'aigua d'aquest riu sembla contaminada.

PREDICAT NOMINAL

PREDICAT VERBAL

3. Encercla el verb copulatiu de cada oració i subratlla'n l'atribut.

- Martina està farta de tant de coet.
- Aquestes xiquetes pareixen un poc joves.
- Xavi és un advocat molt prestigiós.
- Els ciclistes semblen cansats.

4. Escriu de nou les oracions anteriors canviant el nombre del subjecte.

- _____
- _____
- _____
- _____

■ Marca. Quins altres elements has hagut també de canviar de nombre?

- Només el verb. Només l'atribut. El verb i l'atribut.

Nom _____ Data _____

Recorda

Escrivim punts suspensius (...) en els casos següents:

- Per indicar que una enumeració està incompleta.
- Per indicar que una oració s'interromp per expressar sorpresa, dubte, temor...

El punts suspensius sempre són tres. Després dels punts suspensius no es pot posar punt, però sí signes d'interrogació i d'exclamació.

1. Explica quina funció fan els punts suspensius en les oracions següents.

- No pots imaginar en quants llocs ha estat el meu iaio Ferran: Mèxic, Austràlia, Nova Zelanda, Senegal, Finlàndia...

- Perdona però... t'has posat la meua jaqueta!

- Mare, no sé com dir-t'ho... he suspés l'examen.

2. Escriu una oració amb punts suspensius per a cada dibuix.

1. _____

2. _____

3. _____

■ Explica quina funció fan els punts suspensius en cada oració.

1. _____
2. _____
3. _____

Nom _____ Data _____

Recorda

A vegades utilitzem **paraules d'altres llengües**. Algunes d'aquestes paraules acaben formant part de la nostra llengua com, per exemple, la paraula *bàsquet* que prové de l'anglès *basket ball*. No obstant això, en cas que hi haja una paraula pròpia per a anomenar la mateixa cosa, és preferible usar aquesta en lloc de la d'origen estranger.

1. Encercla els estrangerismes usats en aquestes oracions.

- He quedat amb el meu cosí al hall de l'hotel.
- Llancem aquestes bosses al container groc.
- El hobby del meu germà és l'aeromodelisme.
- Demà dinarem al self-service que han obert.

■ Escriu de nou les oracions canviant la paraula estrangera per la que corresponga en la nostra llengua.

- vestíbul ► _____
- afició ► _____
- contenidor ► _____
- autoservei ► _____

2. Ordena les lletres i escriu la forma valenciana de cada estrangerisme.

- *show* ► P S E T C A L E E C ► _____
- *manager* ► R P E S E R N T N A E T ► _____
- *handicap* ► C V I N O N T E I N N E ► _____
- *ranking* ► S L C A F I S C C I A Ó I ► _____
- *burger* ► M B A H G R U S E I R E A U ► _____

3. Escriu una oració per a cada parell de paraules amb les formes valencianes corresponents.

- *show* / *hall*

- *handicap* / *ranking*

- *manager* / *burguer*

Nom _____ Data _____

1. Llig el text i observa amb atenció les imatges; després, respon.

Festa de la Primavera

Dissabte 25 de març

PROGRAMA

- 9 h Despertada
- 11 h Cercavila amb la banda municipal
- 14 h Mascletada
- 15 h Paella gegant
- 18 h Desfilada de carrosses
- 20 h Concurs de disfresses: entrega de premis
- 22 h Ball amb l'orquestra Mediterrani (al pavelló Multifuncional)

Vine i passa-t'ho bé!

- De què informa el cartell? _____
- Quina informació t'ofereix cada imatge?
 - Imatge 1 ► _____
 - Imatge 2 ► _____
 - Imatge 3 ► _____

2. Escriu una crònica breu en què contes com va ser el dia de festa: com es van desenvolupar les activitats, l'ambient de la festa i la teua impressió general.

Nom _____ Data _____

Recorda

El predicat verbal està format pel verb predicatiu, que funciona com a **nucli**, i pels **complements** d'aquest verb. Els principals complements verbals són el complement directe, l'indirecte i el circumstancial.

El **complement directe** anomena l'objecte o l'ésser sobre el qual recau l'acció expressada pel verb.

El **complement indirecte** anomena el destinatari de l'acció que indiquen el verb més el complement directe.

El **complement circumstancial** expressa circumstàncies de l'acció verbal.

1. Escriu una oració per a cada dibuix. Cal que totes continguen un complement directe i un complement indirecte.

► _____

_____ ◀

2. Subratlla els complements circumstancials de les oracions següents i digues de quin tipus són.

- L'avió marxarà cap a París a les dotze en punt. ► _____
- Els metges de l'hospital actuen sàviament. ► _____
- M'he reunit a ca la iaia amb els meus cosins. ► _____
- Aquesta casa s'ha incendiat per un curtcircuit. ► _____
- Aquell jardiner s'ha tallat amb les tisores. ► _____

3. Completa les oracions següents amb la classe de complement que s'indica.

- COMP. DIRECTE** ► Al mercat he vist _____
- COMP. INDIRECTE** ► Compreu pa _____
- CC DE LLOC** ► Antònia viu _____
- CC DE TEMPS** ► M'han citat _____
- CC DE MANERA** ► La pluja cau _____
- CC DE CAUSA** ► M'he fet mal _____

Nom _____ Data _____

Recorda

- Els **parèntesis** [()] s'utilitzen per a introduir una explicació, una informació o un aclariment dins una oració.
- Les **cometes** (« ») s'utilitzen per a introduir les paraules literals que ha dit o escrit una persona o per a citar els títols de llibres, pel·lícules, etc.
- La **ratlla** (-) s'utilitza per a introduir les paraules d'un personatge o els aclariments del narrador quan parla un personatge.

1. Emplena els buits de la notícia amb els fragments que et presentem baix.

L'ONU (_____) ha presentat un informe sobre el calfament global, en què recull les conclusions del grup d'experts reunits a Valparaíso (_____).

Segons aquests especialistes, «_____».

Per això, han fet una crida als governs de tot el món perquè «_____».

Pels voltants de l'edifici on tenia lloc la reunió s'han vist manifestants ecologistes amb pancartes on posava, per exemple, «_____» (_____).

- 'salvem la Terra', en anglés
- Organització de les Nacions Unides
- es pot afirmar que l'home és responsable del canvi climàtic
- a la costa xilena
- Save the Earth
- adopten polítiques econòmiques compatibles amb la protecció del medi

2. Inventa un diàleg entre un client d'un restaurant i un cambrer. No oblidis utilitzar el guió al començament de cada intervenció.

Nom _____ Data _____

Recorda

Per expressar de manera abreujada la paraula segle, s'ha escrit la consonant inicial de la paraula seguida d'un punt (s.). Aquestes representacions abreujades d'una paraula s'anomenen **abreviatures**.

1. Marca l'abreviatura correcta de cada paraula.

pàgina	☐ pàg.	☐ pg.	☐ pàgn.
número	☐ nm.	☐ num.	☐ núm.
dimecres	☐ dm.	☐ dim.	☐ dc.
preposició	☐ pr.	☐ prep.	☐ pre.
doctor	☐ doc.	☐ dtor.	☐ dr.

2. Escriu l'abreviatura de cada paraula.

- adjectiu ► _____
- telèfon ► _____
- dijous ► _____
- avinguda ► _____
- professor ► _____
- segle ► _____

3. Copia les oracions substituint les abreviatures per paraules completes.

- El Dr. Bernat té la consulta al c. Major.

- Dl. ens concentrarem a la pl. del Pi.

- Els srs. clients tenen més informació en el tel. 11050.

4. Copia aquestes altres oracions substituint les paraules en cursiva per les abreviatures corresponents.

- Aquesta *preposició* s'explica en la *pàgina* 45.

- El *professor* Ramos vindrà el *dimecres* 5 de març.

- Sovint els *substantius* van acompanyats d'un *adjectiu*.

Nom _____ Data _____

1. Llig aquest text i respon a les preguntes.

Un espectacle redó

Aquest cap de setmana els alumnes de sisé hem assistit a una representació teatral en l'auditori municipal. L'obra es titulava *Més enllà de la muntanya*. Amb aquest títol, ningú de nosaltres no es podia imaginar de què tractaria la història. I la veritat és que va ser tota una sorpresa. L'obra presenta les aventures d'un jove i despistat príncep a qui son pare, el rei, ordena fer una prova que forma part de la tradició familiar: ha d'anar a la muntanya sagrada del regne per trobar una corona que un emissari del rei hi ha amagat. De camí, al príncep li ocorren una sèrie de peripècies molt gracioses que, sovint, van provocar les rialles del públic. La decoració de l'escenari era bastant escassa, però la gràcia i la desimboltura dels actors i les actrius suplía aquesta mancança. Tots vam eixir de l'auditori amb un somriure als llavis.

- De quin tipus d'espectacle parla el text? _____
- Quin n'és l'argument? _____

- Quins aspectes de la representació es destaquen en el text? _____

2. Observa la imatge i inventa les dades per a la pel·lícula a què podria pertànyer.

- Títol ► _____
- Argument ► _____

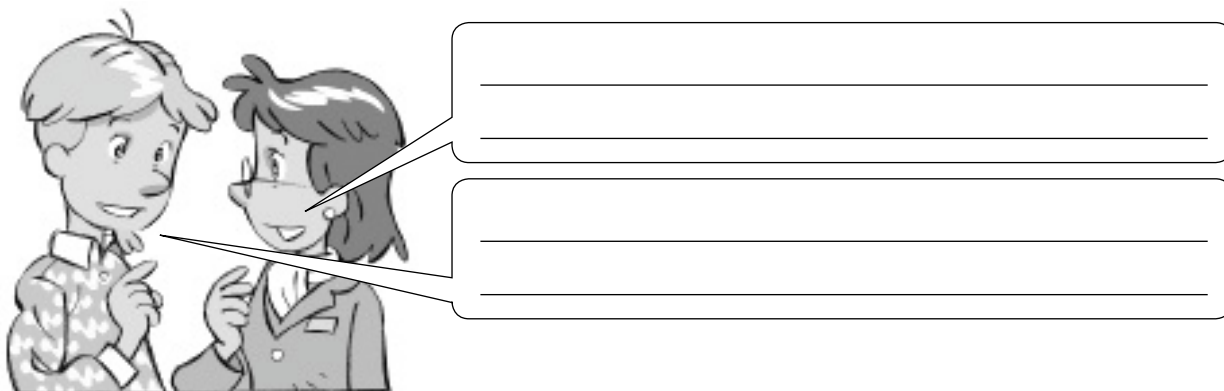
■ Imagina un aspecte de la pel·lícula que et poguera cridar l'atenció i comenta'l.

Nom _____ Data _____

Recorda

Segons la intenció del parlant, les oracions poden ser **enunciatives, interrogatives, exclamatives, exhortatives o imperatives, optatives o desideratives i dubitatives**. Segons el nombre de verbs en forma personal que continguem, les oracions poden ser **simples o compostes**. Segons que el subjecte siga agent o pacient les oracions poden ser **actives o passives**.

1. Observa el dibuix i completa les bafarades amb una oració interrogativa i una d'enunciativa.

2. Encercla els verbs en forma personal que trobes en aquest text. Després, copia en la graella dues oracions simples i dues de compostes.

Dues futures campiones

Marta és especialista en natació sincronitzada. Enguany l'acompanya una esportista més jove, que s'anomena Carolina. Ara com ara només participen en campionats autonòmics, però d'ací a un temps prendran part en una competició europea. Són unes nadadores treballadores i constants i ja han aconseguit unes quantes medalles. De segur que un dia les vorem en els jocs olímpics!

simples	_____ _____
----------------	----------------

compostes	_____ _____
------------------	----------------

3. Escriu una oració passiva i converteix-la, tot seguit, en activa.

passiva ► _____

activa ► _____

Nom _____ Data _____

Recorda

En general, davant el verb, els pronoms febles es poden escriure sencers o apostrofats.

- S'escriuen **sencers** quan el verb que acompanyen comença en consonant.
- S'escriuen **apostrofats** quan el verb que acompanyen comença en vocal o en h.

1. Completa el text amb la forma corresponent del pronom entre parèntesis.**Nicolau el manifasser**

Al meu amic Nicolau no se (li) _____ ocorre mai res de bo. Sempre (la) _____ ha de fer bona! Fa uns dies vam preparar una festa d'aniversari per a Marta. (li) _____ vaig dir: «No (li) _____ digues res o (em) _____ enfadaré molt. No (et) _____ avisaré més voltes». Al cap de dos dies, Marta va vindre i (em) _____ va dir: «Què (em) _____ ha contat Nicolau, que esteu preparant una festa a Sílvia? I per què (vos) _____ ho heu callat i no (em) _____ heu dit res?». Marta (es) _____ havia endut una decepció per culpa de Nicolau. És un manifasser!

2. Encercla la forma correcta dels pronoms següents.

• em/m' agrada	• et/t' parlen	• el/l' honra
• es/s' imagina	• la/l' acaba	• em/m' dóna

3. Encercla les paraules destacades de roig si són articles i de blau si són pronoms febles.

- Mudances Toni, **el** Desmanotat. **Els** portem **els** mobles al lloc on ens diga. **Les** fronteres no existeixen per a nosaltres!
- Restaurant **Els** Fesols. Cada matí **els** oferim un menú diferent. **Els** esperem.

4. Completa amb la o l'.

- Si no _____ uses, deixa'm la moto uns dies.
- Aquesta pel·lícula, no _____ havien estrenada ja?
- Després de l'espectacle que va donar, a aquesta actriu no _____ invitaran mai més.
- Vols que duga jo la carta o _____ enviaràs tu?
- Aquesta decisió _____ honra molt, a Pilar.

Nom _____ Data _____

Recorda

Quan parlem o escrivim, utilitzem unes paraules o unes altres segons la situació en què ens trobem. Per exemple, l'adjectiu *formidable* se sol utilitzar en **contextos cultes** o formals (treballs de classe, conferències, etc.), mentre que en **contextos col·loquials**, com una conversa entre amics, és més freqüent usar *guai*.

1. Classifica la paraula de cada parell segons l'ús que tinga.

- obrer – operari
- progenitors – pares
- conversar – parlar
- afores – perifèria
- obsequiar – regalar
- indigent – pobre

ús culte

ús col·loquial

■ Escriu una oració amb cada paraula d'ús culte anterior.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

2. Escriu les oracions següents d'una manera més culta.

- Voldria deixar de pensar i pirar-me de vacances.

- Els meus col·legues han vingut fets pols del viatge.

- No xarreu tan fort, que tinc un mal de cap bestial.

Nom _____ Data _____

1. Llig la informació d'aquest fullet turístic i respon.**Vilafamés, una vila de regust medieval**

Vilafamés és una vila tranquil·la, voltada d'ametlers i d'oliveres i coronada per l'imponent castell. Està situada a esquena de la serra Balaguera, uns pocs quilòmetres al nord de Castelló de la Plana.

S'hi accedeix per la CV-10 fins a la Pobla Tornesa, i a continuació cal agafar la CV-15 i la CV-160.

Els monuments més destacats són les muralles, que conserven algunes torrasses intactes i envolten el nucli històric; l'església de la Sang, d'origen medieval; i el castell, construït sobre la roca i que encara conserva l'estructura.

A banda de passejar pels seus carrerons empinats, descobrir els racons recòndits i contemplar els espectaculars paisatges que s'albiren des dels seus miradors, és recomanable visitar-hi el Museu d'Art Contemporani, situat al Palau del Batle, d'estil gòtic, i que mostra una col·lecció notable de l'art del segle XX.

- Sobre quin lloc informa el fullet? _____
- En quin paràgraf s'ofereix cada informació?
 - * ALTRES ACTIVITATS ► _____
 - * PRESENTACIÓ ► _____
 - * MONUMENTS PRINCIPALS ► _____
 - * COM ARRIBAR-HI ► _____

2. Observa aquestes notes i elabora un fullet turístic sobre Llíria. No t'oblides d'escriure un títol ben atractiu.

- Llíria, capital del Camp de Túria.
- Entre el riu Túria i la serra Calderona, pocs quilòmetres a l'oest de València.
- Accés per l'autovia d'Ademús (CV-35).
- Església de l'Assumpció (façana d'estil barroc), església de la Sang (del segle XIII), mausoleus romans, banys àrabs.
- Museu Arqueològic: restes ibèriques del jaciment d'Edeta i restes romanes.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **textos** són les unitats superiors del llenguatge que utilitzem per a comunicar-nos.

Els textos tenen unes característiques comunes: són **missatges complets**, presenten **idees ordenades**, contenen enunciats referits a un **mateix tema** que **es relacionen entre si**. Les relacions entre els diferents enunciats d'un text s'estableixen per mitjà d'**enllaços extraordinaris**.

1. Corregeix les oracions següents per a resumir les característiques que ha de tindre un text.

- El text explica un missatge incomplet.

- Les idees es presenten de forma lliure.

- Els enunciats que el formen tracten sobre temes diferents.

- Els enunciats no tenen cap relació entre si.

2. Explica quin d'aquests dos conjunts d'enunciats reuneix millor les propietats d'un text i per què.**A.**

Quan torne a casa, sempre passe per la fruiteria. La setmana passada vaig comprar un pastís de poma.

Bon dia, les taronges són dolcíssimes, hui en compraré unes quantes. I les maduixes també.

Ja tinc postres per al sopar.

B.

El meu germà sempre havia volgut tindre un gos. Mentre havia viscut a casa dels pares no li havien deixat tindre'n. Ara, com que viu sol, se n'ha comprat un de menut. Demà aniré a sa casa a vore el cadell.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els pronoms febles s'escriuen darrere el verb quan aquest està en imperatiu, en infinitiu o en gerundi.

Darrere el verb, els pronoms febles s'uneixen a aquest amb apòstrof o amb guionet.

- S'hi uneixen **amb apòstrof** quan el verb acaba en vocal que no siga **u**.
- S'hi uneixen **amb guionet** quan el verb acaba en consonant o en **u**.

1. Encercla els pronoms febles que hi ha darrere el verb i classifica'ls. Explica en cada cas per què s'escriuen amb apòstrof o guionet.

Voro,

Com que és l'aniversari de Neus, la mare i jo hem eixit a comprar-li un regal; després anirem al cine a distraure'ns un poc. Digues-ho a la iaia, no siga que es preocupe si fem tard. Recordat del gos: dóna-li menjar i trau-lo a passejar. Avisa'ns si necessites alguna cosa. Per cert, quan arribe Jordi, demana-li que t'ajude amb el quadre de l'entrada i canvieu-lo de lloc. Sentim molestar-vos, però una vesprada que tenim per a nosaltres... l'hem d'aprofitar bona cosa!

Un bes,

El pare

Guionet

- _____ ► _____
- _____ ► _____
- _____ ► _____
- _____ ► _____
- _____ ► _____
- _____ ► _____
- _____ ► _____

Apòstrof

- _____ ► _____
- _____ ► _____
- _____ ► _____

Nom _____ Data _____

Recorda

A vegades, pronunciem o escrivim de manera incorrecta algunes paraules, bé per desconeixement o bé per deixadesa. Per exemple, moltes vegades *calçada* es diu *calçà*. Aquestes formes incorrectes de les paraules s'anomenen **vulgarismes** i cal evitar-les, sobretot en el llenguatge escrit.

1. Escriu la forma correcta que correspon a aquests vulgarismes.

- calçà ► _____
- xixanta ► _____
- perea ► _____
- amoto ► _____
- asperar ► _____
- prèmit ► _____

2. Busca, en la sopa de lletres, la paraula correcta que es correspon amb cada vulgarisme.

X	Ç	I	R	A	R	M	A	R	I
E	T	N	D	P	M	Z	A	S	F
C	F	J	U	G	A	D	O	R	C
R	H	E	T	L	W	N	C	D	O
E	U	C	S	X	S	R	F	G	M
Ï	J	C	F	G	H	J	A	T	P
L	L	I	T	A	G	V	I	R	R
L	O	Ó	A	F	R	U	X	Q	A
A	P	U	L	C	Ç	O	Í	U	R
V	B	G	A	N	I	V	E	T	E

- indicció ► _____
- aixina ► _____
- almari ► _____
- jugaor ► _____
- crompar ► _____
- quereguilla ► _____
- gavinet ► _____

3. Escriu de nou aquest text corregint-ne els vulgarismes.

Ahir vaig nar al mercat a crompar unes llangonisses, i encà no sé com no en vaig ixir escaldat. Em volien cobrar vora coranta euros! Una animalà. Aixina és que vaig agafar el carro i me'n vaig anar tot anfadat.

Nom _____ Data _____

1. Llig el text i fes l'activitat que es demana.

La bossa del mercader

Un mercader, després de vendre tot el que duia al mercat, es preparava per tornar a casa quan va descobrir que havia perdut una bossa de diners on tenia vint monedes. Va convocar tots els qui hi havia al seu voltant i va prometre una recompensa a qui trobara la bossa.

Al cap de poc es va sentir entre la gentada la veu d'un captaire que se li apropava amb la bossa a la mà.

—És aquesta la bossa, senyor?

—Sí, ho és, gràcies —va dir el mercader, content en reconèixer la seua bossa—. Moltes gràcies!

—I la recompensa? —va reclamar el captaire.

Ara que tenia la bossa, el mercader ja no se sentia tan generós i no volia donar la recompensa promesa. Va obrir la bossa, va comptar les monedes i va fer cara de sorpresa.

—Ací només hi ha vint monedes i n'hi hauria d'haver quaranta. M'has furtat les altres!

El captaire va jurar que ell no havia obert la bossa i dos comerciants que hi havia allí van assegurar que era veritat, perquè l'havien vist quan la va trobar.

Llavors van decidir anar al jutge perquè determinara qui tenia raó.

El jutge, després d'escoltar atentament les explicacions del mercader, del captaire i dels altres testimonis, va sentenciar:

—Si en la bossa hi havia d'haver quaranta monedes i només n'hi ha vint, vol dir que la bossa que va trobar el vagabund no és la que va perdre el mercader. Per tant, el captaire es pot quedar amb la bossa, i potser el mercader encara trobarà la seua.

I així el mercader es va quedar sense cap moneda, per avariciós.

■ **Conta la història anterior des del punt de vista del captaire.**

Nom _____ Data _____

1. Completa l'anàlisi de la primera oració i analitza la següent.

- El meu amic marxarà demà a Alacant.

<i>el</i>	▶ <i>article, masculí, singular</i>
<i>meu</i>	▶ <i>possessiu, _____</i>
<i>amic</i>	▶ _____ <i>comú, _____</i>
<i>marxarà</i>	▶ <i>tercera persona singular, futur simple, verb _____</i>
<i>demà</i>	▶ _____
<i>a</i>	▶ _____
<i>Alacant</i>	▶ <i>substantiu _____</i>

- Aquestes xiques han demanat tres ensalades variades.

	▶ _____
	▶ _____
	▶ _____
	▶ _____
	▶ _____
	▶ _____

2. Completa les paraules amb les grafies adequades.

<i>x o i x</i>	<i>b o v</i>	<i>l o l l</i>	<i>g o j</i>	<i>x o t x</i>
ca___er	ca___ut	co___egi	___ugar	co___e
___iprer	ne___ar	nove___a	___eni	or___ata
re___a	en___às	___ímit	ma___or	___alet
pe___	com___at	a___egria	rè___im	empa___
___àtiva	cor___a	i___usió	___aponés	mar___ar

3. Digue quin tipus de paraula és cada una.

col·loquialisme vulgarisme eufemisme neologisme

• pencar ▶ _____	• microxip ▶ _____
• asperar ▶ _____	• desocupat ▶ _____
• amoto ▶ _____	• col·lega ▶ _____
• defunció ▶ _____	• datàfon ▶ _____

Nom _____ Data _____

1. Encercla en cada tira de lletres tres paraules que poden ser el nucli d'un grup nominal i escriu una oració amb aquests tres substantius.

COMPTARBRESPERARIURE

• _____

CUINADARULLOTASSÓ

• _____

ENFOCAIGUAMBOSCAVEN

• _____

2. Classifica les paraules i els grups següents segons que puguin fer de nucli, de determinant o de complement en un grup nominal.

- aquella • matiner • de fusta • fosques • algunes • moltes
- famílies • llum • roba • amb mel • tancat • dinar
- Mònica • el nostre • seixanta • porteria • els • forta

com a determinants	com a nuclis	com a complements

- Escriu un grup nominal per a cada nucli anterior.

3. Encercla les paraules que han d'anar en majúscula en les oracions següents. Com a pista, t'indiquem quantes n'hi ha en cada una.

- L'assemblea de veïns ha convocat una reunió a les sis. (2)
- Les festes de falles acaben el 19 de març, dia de sant josep. (3)
- El president de la generalitat visitarà hui una biblioteca de gandia. (2)
- La meua amiga neus viu al carrer major, a tocar de l'ajuntament. (3)
- El president del consell ha inaugurat el nou hospital. (1)

4. Escriu quatre paraules primitives i les derivades corresponents.

- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____

5. Encercla el verb més adequat de cada parell i descobreix la recepta.

Espaguetis amb verdures i bacó

(Pelem/Aboquem) les verduretes i les (afegim/rentem). Les (remenem/tallem) en daus ben menuts i les (ofeguem/rentem) a foc lent. A banda, (colem/sofregim) el bacó tallat en dauets en una paella amb poc d'oli i (bullim/pelem) els espaguetis. Quan estiguen cuits, els (colem/rentem) i els (tallem/aboquem) de nou a l'olla. Després, hi (remenem/afegim) les verduretes, el bacó i, finalment, un paquet de formatge parmesà. Ho (ofeguem/remenem) tot i ja tenim un plat ben suculent.

6. Reescriu aquesta recepta canviant l'estil col·loquial per un altre de més formal, seguint el model del text anterior.

«Jo frig una ceba tallada ben menuda i amb un poc d'oli. Quan ja està fregida, hi pose el pernil, la quantitat que més t'agrada. Ho sofrig un minutet i hi tire sal i un pot de tomaca triturada, uns 500 grams. Hi afig espècies i quan la salsa ja està feta, hi tire els macarrons, que he bullit abans. Em queda molt bo.»

Macarrons amb pernil

Fregim _____

Nom _____ Data _____

1. Escriu oracions que continguen els demostratius indicats.

- Un demostratiu que indique llunyania en el temps i que faci funció de complement.

- Un demostratiu que indique distància mitjana en l'espai i que faci funció de nucli.

- Un demostratiu que indique proximitat en l'espai i que faci funció de complement.

- Un demostratiu que indique proximitat en el temps i que faci funció de determinant.

2. Accentua les paraules que poden dur accent diacrític.

• peu	• nas	• dit	• sol	• os
• mon	• mes	• pa	• pols	• nou
• neta	• ma	• on	• pels	• dur

3. Digues si les paraules següents són agudes, planes o esdrúixoles.

• míssil	▶ _____	• policíac	▶ _____
• atmosfera	▶ _____	• període	▶ _____
• rèptil	▶ _____	• interval	▶ _____
• futbol	▶ _____	• tèxtil	▶ _____
• olimpíada	▶ _____	• víking	▶ _____

4. En aquestes tires de lletres, encercla les que formen la paraula a què es refereix cada definició, com en l'exemple.

- Substàncies que contenen glucosa i que ens aporten energia.

T	G	X	A	L	M	N	Ú	I	V	B	C	Ç	R	I	S	U	D	A	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

- Substàncies olioses que aporten energia i que poden ser d'origen animal o vegetal.

M	B	G	T	U	R	V	B	E	P	O	I	N	T	X	A	L	O	Ç	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

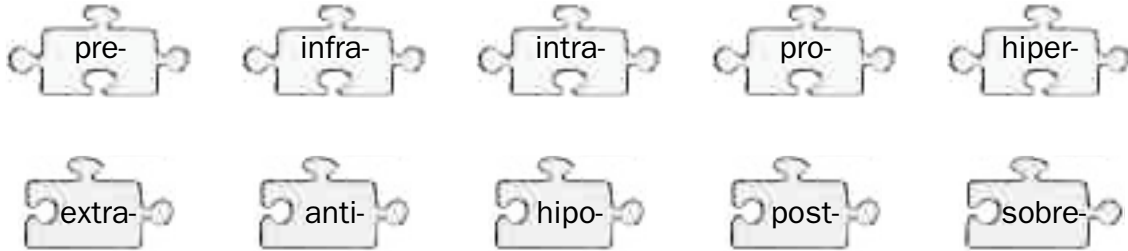
- Substàncies que formen cèl·lules i que són importants per a la formació de l'organisme.

P	V	R	L	M	O	A	T	R	X	E	B	İ	U	N	L	X	E	R	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

- Substàncies que contenen la majoria dels aliments, imprescindibles per al cos humà.

R	V	L	U	I	P	T	Ç	N	A	X	M	Z	I	D	N	X	E	H	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

5. Relaciona els prefixos de significat oposat.

6. Escriu la paraula que indica cada significat. Totes porten prefix.

- Tornar a construir una cosa destruïda. ▶ _____
- Període de temps que segueix una guerra. ▶ _____
- Falta de potència per a fer una cosa. ▶ _____
- Dit d'una cosa que no pot ser vista. ▶ _____
- Lligar amb una cadena o amb cadenes. ▶ _____

7. Llig aquesta descripció i escriu-ne una altra en què en faces ressaltar les virtuts del gimnàs.

Els defectes d'un gimnàs

A mi, el gimnàs em sembla un lloc horrible. És un edifici gegantí, ple de finestral que enlluernen i que mostren la gent que hi ha dins: a l'esquerra, les bicicletes estàtiques amb xics i xiques suosos fent un esforç enorme per a arribar no se sap on. Més enllà, més xics i xiques fent aeròbic, saltant i movent-se de forma descompassada. Al costat de les bicicletes, màquines i aparells ben estrambòtics d'aquells que fan cruixir els músculs. I al fons, la sala de pesos, amb més xics i xiques musculats, amb els braços a punt de rebentar. I, a més, hi ha aquella música tan estrident que fins i tot se sent de fora del local.

Ja he dit que el gimnàs no m'agrada. Ha quedat prou clar?

Les bondats d'un gimnàs

Nom _____ Data _____

1. Subratlla els possessius de les oracions següents i analitza'ls, com en l'exemple.

- El meu equip de música és millor que el teu.
 - meu ► *possessiu masculí singular, un posseïdor, funció de determinant.*
 - teu ► _____
- Uns companys nostres han guanyat el seu primer premi.
 - _____ ► _____
 - _____ ► _____
- Les meues sabates i les teues són d'aquella botiga nova.
 - _____ ► _____
 - _____ ► _____
- La cosina teua és amiga de la nostra mare.
 - _____ ► _____
 - _____ ► _____

2. Busca, en la sopa de lletres, les nou paraules que necessites i completa les oracions.

U	N	I	X	M	I	D	E	A
N	D	N	E	R	H	U	K	E
I	Ç	F	K	P	H	D	V	N
V	P	E	S	C	O	L	A	T
E	N	R	S	F	H	V	C	R
R	U	M	V	O	N	C	L	E
S	B	E	B	V	C	X	Z	P
I	J	R	N	F	F	U	I	À
T	M	A	O	R	S	I	A	X
A	I	O	G	U	R	T	I	M
T	Z	S	L	E	W	I	O	T

- Aquest home és el patró del _____
- A Mercé, l'han feta directora de l' _____
- El meu germà major estudia a la _____
- Hem d'anar a comprar el diari per al _____
- Qui ha enviat la felicitació per a l' _____?
- El pacient s'ha despertat, avisa la _____
- Canvia'm el flam pel _____
- M'han cobrat 5 euros per l' _____
- Doneu-li les gràcies per la _____

3. Cada grup de paraules forma derivats amb un mateix sufix; esbrina de quin sufix es tracta i escriu les paraules derivades. Observa l'exemple.

- ventilar – flotar – assecar ► *ventilador* *flotador* *assecador*
- broma – telèfon – final ► _____
- clau – sal – paraigua ► _____
- ric – madur – savi ► _____
- hàbil – natal – plural ► _____
- admirar – definir – repetir ► _____

4. Relaciona cada verb amb el sentit a què remet.

assaborir •	• VISTA •	• palpar
guaitar •	• TACTE •	• tastar
flairar •	• OÏDA •	• escoltar
acaronar •	• GUST •	• observar
atendre •	• OLFACTE •	• ensumar

5. Ordena les lletres i obtindràs un sinònim de cada paraula. Al costat, escriu-ne un antònim.

	sinònim	antònim
pudent	P T S E L N I E T ▶ _____	_____
sorollós	S T D R E T I N E ▶ _____	_____
agre	G M R A A ▶ _____	_____
fosc	B R O V L O M Í ▶ _____	_____
aspre	Ó R G U S ▶ _____	_____

6. Llig les anotacions següents i escriu una redacció sobre els paisatges del litoral de Castelló.

El litoral de Castelló

- Notable varietat paisatgística.
- Platges arenoses (Peníscola, Orpesa, Benicàssim, Borriana...) i de grava (Torreblanca, Cabanes, Vinaròs, Moncofa...).
- Dos sectors de penya-segats: entre Benicàssim i Orpesa, i a la serra d'Irta.
- Aiguamolls de gran valor ecològic: el prat de Cabanes, la marjal de Peníscola, l'estany de Nules, la marjal de Xilxes-Almenara...
- En els aiguamolls hi ha abundant vegetació aquàtica i pantanosa, i fauna com el fartet o el samaruc, a banda d'una gran varietat d'aus nidificants i hivernants.

El litoral de Castelló

Nom _____ Data _____

1. Completa cada oració amb la forma adequada de cada indefinit.

- No tinc _____ (PROU) diners per a comprar-me aquest disc.
- En aquella festa hi havia _____ (BASTANT) persones.
- Paula i Ferran tenen els _____ (MATEIX) anys, dotze.
- Aquesta pel·lícula la poden veure xiquets de _____ (QUALSEVOL) edat.
- No trobes que has comprat _____ (MASSA) barres de pa?

2. Escribe oracions que complisquen cada requisit.

- Que continga un cardinal fent funció de complement.

- Que continga un indefinit invariable fent funció de nucli.

- Que continga un ordinal invariable fent funció de determinant.

3. Observa la taula i completa-la.

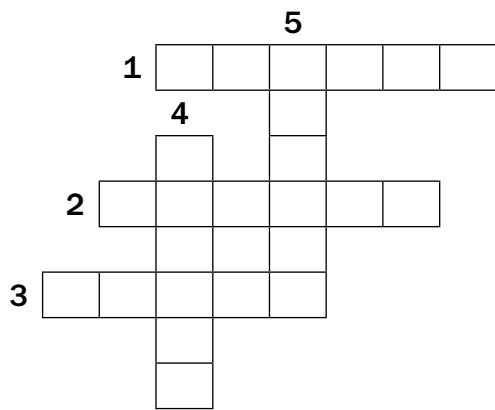
infinitiu	gerundi	participi
	<i>conduint</i>	
<i>traduir</i>		
	<i>reduint</i>	
		<i>produït</i>
	<i>lluïnt</i>	
<i>influir</i>		

■ Respon. Quina forma verbal no personal s'escriu amb dièresi?

4. Escribe una oració amb cada una d'aquestes paraules.

- xupló ► _____
- biberó ► _____
- pitet ► _____
- peüc ► _____

5. Completa els encreuats amb el verb que emeten cada un dels animals següents.

6. Esbrina qui o què produeix cada paraula.

- catacrac ▶ _____
- zumzeig ▶ _____
- rugit ▶ _____
- dringadissa ▶ _____
- truc ▶ _____
- cruixit ▶ _____

7. Redacta una notícia sobre un acte organitzat a l'escola. Recorda que has d'explicar què ha passat, qui ho ha fet, quan, on, com i per què.

Nom _____ Data _____

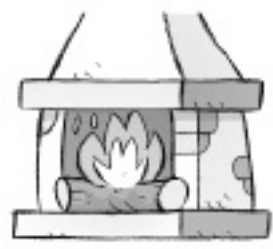
1. Classifica les formes verbals següents segons el tipus i indica'n l'infinitiu corresponent.

- mourà • hem mirat • moriren • vaig moldre • haurà morat
- va morir • ha mogut • miràvem • morava • molguem
- havia mort • va morar • heu mòlt • van moure • vas mirar

infinitiu	forma simple	forma composta	forma perifràstica

2. Esbrina l'infinitiu de cada forma verbal i digues a quina conjugació pertany.

- calgué ► _____
- sopeu ► _____
- sabràs ► _____
- deien ► _____
- fores ► _____
- lluïm ► _____
- marque ► _____

3. Escriu una oració amb cada dibuix. Totes les paraules tenen x o ix.

- _____
- _____
- _____
- _____

4. Busca en la sopa de lletres la paraula a què es refereix cada definició i copia-la.

X	E	T	J	U	I	X	L	A	S
Ç	S	W	F	D	D	E	P	X	J
O	P	E	C	M	K	R	A	Z	M
F	A	R	M	A	C	I	O	L	A
L	R	U	S	F	X	N	N	Ç	R
O	A	F	A	N	D	G	M	L	E
P	D	X	L	I	H	A	E	G	I
F	R	A	C	T	U	R	A	N	G
M	A	T	U	R	W	Q	U	I	L
E	P	I	D	È	M	I	A	P	M

- Tira de tela adhesiva que serveix per a fixar benes. ▶ _____
- Armari o estoig on es guarden les medecines. ▶ _____
- Fet de trencar-se una cosa, en especial un os. ▶ _____
- Malaltia infecciosa que afecta moltes persones. ▶ _____
- Tub de plàstic que serveix per a posar injeccions. ▶ _____
- Malestar que provoca vòmits i dificultats per a mantindre l'equilibri. ▶ _____

5. Relaciona les paraules que siguen sinònimes.

■ Pinta les paraules de la fila de dalt que remetenen a una malaltia.

6. Elabora un imprés senzill per a fer-se soci d'una biblioteca, i emplena'l.

Nom _____ Data _____

1. Escriu una forma verbal per a cada indicació, amb els verbs que vulgues.

- 1a persona / plural / passat / subjuntiu ► _____
- 2a persona / singular / present / subjuntiu ► _____
- 2a persona / plural / passat / indicatiu ► _____
- 3a persona / plural / present / imperatiu ► _____
- 1a persona / singular / futur / indicatiu ► _____
- 2a persona / singular / present / imperatiu ► _____

2. Completa les oracions amb formes verbals no personals.

1. El que heu de fer vosaltres és _____ a dormir.
2. La policia va enxampar el lladre _____ els diners de la caixa.
3. No seieu al banc, que està _____ de pintar.
4. M'he trencat la cama _____ un partit de futbol.
5. Bernat s'ha cansat d'_____ la seua amiga Pilar.
6. El meu germà ha acabat de dinar amb la camisa tota _____

■ Digues en quines oracions has escrit cada forma no personal.

- infinitiu ► _____
- gerundi ► _____
- participi ► _____

3. Escriu una oració amb cada una d'aquestes paraules.

vall

ball

bena

vena

- _____
- _____
- _____
- _____

4. Completa els buits amb b o v.

- Hui hi ha eleccions, per això els pares se n'han anat a ____otar.
- M'agrada molt més el formatge de ____ola que el manxego.
- Aquesta casa és molt ____ella, té més cent anys.
- L'àguila és un ocell que ____ola molt alt i molt ràpid.
- A la meua germaneta li agrada jugar a ____otar la corda.
- Digues, espillet, qui és la princesa més ____ ella del regne?

5. Llig el significat d'aquestes paraules homònimes i escriu, al costat de cada oració, el número a què remet.

- 1. **deu:** 3a p. del singular, present d'indicatiu del verb *deure*.
- 2. **deu:** font, brollador d'aigua.
- 3. **deu:** nou més un.

- En aquella cova hi ha una deu que brolla sense parar.
- El meu germà Carles complirà demà deu anys.
- Suppose que el pare ja deu haver arribat a París.
- En aquesta comarca, les deus reben el nom d'ullals.
- El partit es va suspendre deu minuts abans del final per la pluja.
- Amb aquest últim pagament, l'empresari ja no deu més diners.

6. Reordena les lletres d'aquestes paraules inventades i obtindràs el nom de cinc atraccions de fira. Les pistes de baix et serviran d'ajuda.

- ESMUNYANT SERSUS ▶ _____
- TUOSA ED COX ▶ _____
- CRIDESA DAVORESOL ▶ _____
- XEVILLA SARDONEGRON ▶ _____
- CABRARA ED RAFI ▶ _____

PISTES

Sentiràs el vertigen de les rampes, toparàs amb els companys, volaràs rodant, davallaràs en caiguda lliure i et convertiràs en pistoler.

7. Redacta unes normes de seguretat breus per a pujar a les muntanyes russes.

Nom _____ Data _____

1. Escriu el verb a què remet cada dibuix, conjugat amb el temps indicat.

pretèrit indefinit
d'indicatiu

pretèrit plusquamperfet
de subjuntiu

pretèrit perfet
perifràstic

2. Escriu de nou aquestes oracions canviant els temps perfets per altres d'imperfets.

- Mentre jo estudiava per a l'examen, tu vas jugar amb la consola de joc.

- Marta diu que l'obra de teatre era bona, però a Llum no li ha agradat.

- Quan el pare s'havia acabat d'alçar, Ignasi arribava a casa.

- Si esmorzares bé tots els matins, no t'hauries posat malalt.

3. Escriu un derivat de cada paraula que continga /l/.

• tranquil ▶ _____	• violoncel ▶ _____
• rebel ▶ _____	• metall ▶ _____
• nul ▶ _____	• cristall ▶ _____

4. Completa els buits amb / o /l/.

- La meua amiga E_____isabet és a_____egre i molt inte_____igent.
- Quan va començar la pe_____ícu_____a es va fer el si_____enci abso_____ut.
- Qui so_____ucione tots els problemes bé, traurà un exce_____ent.
- El guanyador del ra_____i ha sigut un pi_____ot a_____emany.
- Si vo_____eu la co_____ecció completa, so_____iciteu-la al quiosquer.
- Al final del llibre hi ha la re_____ació d'i_____ustradors que hi han co_____aborat.

5. Observa el cartell i contesta les preguntes.

- Quin és l'objectiu d'aquest cartell?

- Per què creus que algunes persones abandonen els seus animals?

- Què opines del cartell i del que s'hi diu?

- Dibuixa un cartell i escriu-hi una oració curta amb la teua opinió sobre un tema que t'interesse. Després, redacta un text en què raones la teua opinió sobre aquest tema.

Nom _____ Data _____

1. Llig aquesta predicció de l'oratge i copia els verbs defectius que hi trobes.

La predicció per a demà

Demà s'espera que ploga intensament a les comarques costaneres; per tant, caldrà agafar el paraigua abans d'eixir de casa. A més, el vent bufarà amb força i és probable que trone i fins i tot que llampegue.

Quant a les comarques de l'interior, nevarà per damunt dels 1.000 metres i serà necessari l'ús de cadenes en els cotxes. Així és que els conductors hauran d'estar alerta, sobretot els qui no solguen circular sobre carreteres nevades.

En definitiva, que demà tindrem un dia ben remullat. Molt bona nit.

2. Completa les oracions amb verbs irregulars.

- Per a dinar, la mare _____ macarrons amb formatge.
- Sabem qui _____ el guanyador del torneig escolar?
- La setmana passada _____ al Bioparc de València.
- Els meus amics _____ que no queden entrades per al concert.

3. Completa les paraules escrivint h quan corresponga i relaciona les de la mateixa família.

___ora •	• ve___inatge •	• mal___umorat
ve___í •	• ___umanitat •	• ___amorós
___ome •	• en___amorar •	• ___armonitzar
___armonia •	• ___umorista •	• ___eretar
___amor •	• ___erència •	• ve___ïnal
___ereu •	• en___orabona •	• ___umà
___umor •	• ___armònica •	• ___orari

4. Completa els buits amb h quan calga.

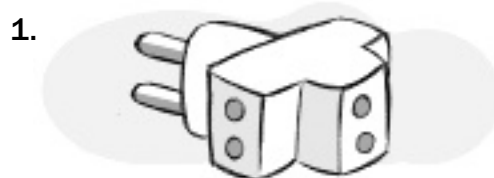
- El meu oncle està molt ___orgullós perquè el fill ___a ___acabat ___arquitectura.
- ___a___ir vam anar ___a visitar l'___ivernacle dels meus ve___ïns.
- A la plaça ___an muntat una ex___ibició de ve___icles antics.
- Tots els ___abitants d'aquell poble ___emigraren i van fer ___arrels a ___oceania.

5. Observa els dibuixos i escriu una oració amb cada significat de la paraula *caragol* i *lladre*.

1. _____

2. _____

1. _____

2. _____

■ Recorda i marca. Amb quin fenomen es relacionen les paraules anteriors?

sinonímia

polisèmia

homonímia

antonímia

6. Agrupa les paraules següents per obtenir un camp semàntic, un camp lèxic i una família de paraules.

sofà jugar aeri porteria seient xutar
 airet davanter butaca desairós cadira airejar

camp semàntic

camp lèxic

família de paraules

■ Afig una paraula més a cada llista.

7. Escriu un text breu per explicar què cal fer per a enviar un correu electrònic.

Nom _____ Data _____

1. Completa cada oració amb l'adverbi adequat.

mal

malament

- Sense ulleres m'hi veig _____
- Aquest problema està _____ plantejat.

quan

quant

- _____ arribaran Jordi i Neus?
- _____ val aquest diari?

bé

ben

- Aquest llibre està molt _____ escrit.
- Jo em trobe _____, gràcies.

tan

tant

- No crides _____, per favor.
- Marta és _____ alta com tu.

2. Forma adverbis de manera afegint la terminació *-ment* al femení d'aquests adjectius, com en l'exemple.

• tranquil ► <i>tranquil·lament</i>	• suau ► _____
• lent ► _____	• fort ► _____
• ràpid ► _____	• correcte ► _____
• clar ► _____	• fàcil ► _____

3. Escriu les formes verbals que s'indiquen.

- desitjar (2a p. plural, present d'indicatiu) ► _____
- allotjar (1a p. plural, pret. imperfet d'indicatiu) ► _____
- rebutjar (3a p. singular, futur simple) ► _____
- viatjar (1a p. singular, condicional) ► _____

4. Encercla la forma correcta de cada parell.

• pujar/putjar	• equipatge/equipage	• imaginar/imatginar
• pijor/pitjor	• lleja/lletja	• major/matjor

5. Llig la regla següent i escriu, al costat de cada paraula, una altra de la mateixa família.

S'escriu j davant dels grups -ecc- i -ect-: *projecció, subjecte*.

- injectar ► _____
- trajecte ► _____
- adjectiu ► _____
- projectar ► _____
- subjecte ► _____
- objecte ► _____

6. Digues a partir de quina paraula individual es deriven aquestes paraules col·lectives i defineix-les.

- fullam ► _____ Significat ► _____
- xicalla ► _____ Significat ► _____
- alumnat ► _____ Significat ► _____
- mobiliari ► _____ Significat ► _____
- brancatge ► _____ Significat ► _____
- roureda ► _____ Significat ► _____

7. Copia les oracions següents i completa els buits amb les paraules que corresponga de la família de *mar*.

marisc

marítim

mariner

submarí

- Els meus iaïos tenen un apartament al passeig _____
- El _____ travessa els oceans per davall l'aigua.
- Al port hi ha un _____ que repara barques.
- Hui hem anat a la llotja i hem comprat molt de _____

8. Llig les indicacions següents i explica la ruta.

De la masia al refugi: sendera – arribar a prat de roselles – seguir direcció NE fins al riu – passar pont – agafar camí dreta, empinat – arribar a bifurcació – agafar camí de pedres – refugi 150 m més amunt

Nom _____ Data _____

1. Classifica les preposicions següents segons que siguin simples o compostes.

- cap a • entre • contra • per a
- sense • des de • enmig de • amb

simples	

compostes	

■ **Escriu una oració per a cada preposició composta.**

- _____
- _____
- _____
- _____

2. Copia cada oració afegint-hi una conjunció del tipus indicat i completa-la lliurement, com en l'exemple.

- Hem anat al teatre (conjunció copulativa)
Hem anat al teatre i a berenar.
- Per a dinar menjaré paella (conjunció disjuntiva)

- No he pogut jugar el partit (conjunció copulativa)

- No esteu convidats a la festa (conjunció adversativa)

3. Ratlla la paraula incorrecta de cada parell i explica per què ho és.

- despaig / despatx

- xinxeta / txinxeta

- partxís / parxís

4. Completa el text amb les paraules següents.

compartiment

consigna

andana

bitllet

taquilla

revisor

Presses a l'estació

Vaig arribar a l'estació i em vaig dirigir a la _____ a recollir el _____ que havia comprat per Internet. Tot seguit vaig agafar la maleta que havia deixat de matí a la _____ i vaig córrer cap a l'_____ número 5, perquè el meu tren estava a punt d'eixir. Una volta dalt, vaig anar al meu _____ i m'hi vaig acomodar. Al cap de poc, el _____ em va demanar el bitllet i em va desitjar bon viatge. París m'esperava!

5. Relaciona cada expressió amb el seu significat.

a cent per hora •		• a espai
a tot gas •	◀ (anar ràpidament) ▶	• pas a pas
amb parsimònia •		• contra rellotge
d'una revolada •	◀ (anar lentament) ▶	• a plaer
a pas de formiga •		• a pas lleuger

6. Escriu dues oracions amb cada paraula: una en sentit literal, i l'altra en sentit figurat.

• rumb { sentit literal ▶ _____
sentit figurat ▶ _____

• conduir { sentit literal ▶ _____
sentit figurat ▶ _____

7. Llig la situació següent i escriu la reclamació oportuna.

El teu videoclub no té els DVD en condicions: has llogat tres pel·lícules i les tres estan ratllades!

Nom _____ Data _____

1. Escriu una oració adequada per a cada situació i encercla'n el subjecte.

2. Analitza les oracions següents indicant-ne el subjecte i el predicat i marcant els elements del subjecte, com en l'exemple.

<u>Subjecte</u>	<u>Predicat</u>
<p>• <u>Aquesta camisa tan neta</u> és de Bernat.
<i>Det. N. Compl.</i></p>	• L'hostaler va obrir la porta de la posada.
• Al cinema m'esperava el meu germà.	• L'amiga de Sònia treballa a Moçambic.

3. Copia cada oració escrivint correctament els subjectes perquè concorden amb el verb.

- Els pares preparà pollastre per dinar.

- Tu i els amics aniràs de viatge a Vigo.

- Han caigut una fulla del pi del jardí.

- Ningú no sabien quin dia era el partit.

4. Escriu el signe de puntuació adequat als grups de paraules que formen una oració.

• Quina casa tan	• Quina por que tinc
• Anirem la setmana que ve	• Qui va anar al sopar
• Treballa a un el mercat	• Aquest llibre, no el conec

5. Explica per a què serveix cada tipus de punt.

- Punt i seguit ► _____
- Punt i a part ► _____
- Punt final ► _____

6. Encercla les paraules d'aquestes oracions que tinguen un altre significat relacionat amb les noves tecnologies.

- El pastís que m'he menjat tenia una cobertura de xocolata.
- Al parc Central han inaugurat un monument en memòria de Jaume I.
- Hem comprat un mòbil de colors per a penjar-lo al bressol de Judit.
- La dona del pescador cosia la xarxa assegurada a la terrassa.
- El gat perseguia el ratolí per totes les habitacions de la casa.

■ Escriu una oració amb les paraules anteriors, on tinguen el significat relacionat amb les noves tecnologies.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

7. Escriu sis neologismes que facis servir en la vida quotidiana o que hages sentit en els mitjans de comunicació.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

8. Elabora un anunci publicitari per a vendre l'ordinador de l'esquerra. No t'oblides de l'eslògan, del nom del producte ni dels arguments de venda.

Nom _____ Data _____

1. Uneix el subjecte i el predicat d'aquestes oracions amb quatre verbs copulatius diferents.

- Els visitants del complex _____ turistes alemanys.
- El meu cosí Antoni _____ un xic molt estudiós.
- Jo no _____ gens cansat, tot i l'esforç que he fet.
- Llorenç _____ un pallasso, amb aquesta cara tan pintada.

2. Transforma aquestes oracions de manera que tinguen predicat nominal.

- Marc treballa com a arquitecte. ► *Marc és arquitecte*
- El nou fitxatge juga de pivot. ► _____
- Mon pare sap moltes coses. ► _____
- La teua cosina fa quasi dos metres. ► _____

3. Ara transforma aquestes altres de forma que tinguen predicat verbal.

- Aquella nevera era molt cara. ► _____
- Per Carnestoltes, Joan serà un romà. ► _____
- La sopa està massa salada. ► _____
- Aquell home és riquíssim. ► _____

4. Copia cada oració substituint el pronom feble per un atribut.

- Mon pare ho és. ► *Mon pare és advocat.*
- Neus ho sembla. ► _____
- La nit ho és. ► _____
- Judit ho pareix. ► _____
- El gat ho està. ► _____

5. Escriu un text en què utilitzes els punts suspensius amb dues funcions diferents, dues vegades cada un.

6. Classifica en la graella les paraules següents, relacionades amb el bàsquet.

- base • tap • tauler • passes • pivot • assistència
- dobles • esmaixada • anella • aler • xarxa • falta personal

jugadors	_____	_____	_____
accions	_____	_____	_____
infraccions	_____	_____	_____
elements	_____	_____	_____

7. Localitza en aquest text sis paraules d'altres llengües i subratlla-les.

Una final molt emocionant

Jordi em va enviar un missatge per e-mail per convidar-me a la final del campionat escolar de hockey sobre patins i allà que vam anar tots dos.

Les grades del pavelló eren plenes de públic, i tots tenien moltes ganes que començara el partit. Per això, van rugir quan els dos equips van eixir a la pista i un núvol de flashos va il·luminar els jugadors. Aquests els van saludar amb els sticks en alt i a continuació es van fotografiar davant els sponsors.

Tot seguit va començar el matx, que va ser molt disputat i es va resoldre en la pròrroga: al final, va guanyar l'escola Gavina per 3 a 2.

■ **Copia-les en aquesta graella i esbrina la forma en valencià de cada una.**

forma en un altra llengua	forma en valencià
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

8. Inventa la crònica de la pròrroga del partit que es relata en el text anterior.

Nom _____ Data _____

1. Copia de nou les oracions següents canviant el pronom feble per un complement directe.

- Compra'l al forn. ▶ _____
- Deixa-les a la taula. ▶ _____
- Tanqueu-la amb cura. ▶ _____
- El visitaré a l'hospital. ▶ _____
- Dedica'l al meu amic. ▶ _____

2. Afig un complement indirecte a cada oració.

- Els pares han venut el cotxe _____
- Els organitzadors van agrair l'ajuda _____
- Hem hagut de tornar la comanda _____
- M'han demanat que escriga una carta _____
- L'associació ha concedit el premi _____

3. Escriu una oració per a cada verb que continga dos complements circumstancials.

- estudiar ▶ _____
- menjar ▶ _____
- vindre ▶ _____
- sentir ▶ _____

4. Emplena els buits d'aquest text amb els dos punts i el guió segons que corresponga.

Jastabé fou el primer a trencar el silenci _____
 _____ El tornem a obrir o què?
 _____ Obrim-lo, obrim-lo, encara ens queda molt
 de temps!
 Llúcia, en sentir allò del temps, es portà les mans
 a la boca _____
 _____ Ostres!
 _____ Què passa? _____ li preguntaren _____
 Per què dius «ostres»?

Mercé Viana, *El bagul de les disfresses*.
 (adaptació)

5. Completa les oracions introduint un fragment entre parèntesis.

- El canal Punt 2 pertany a RTVV (_____).
- La Casa Blanca es troba a Washington (_____).
- Al centre comercial he vist Marc (_____).
- Aquesta vaixella és molt antiga (_____).

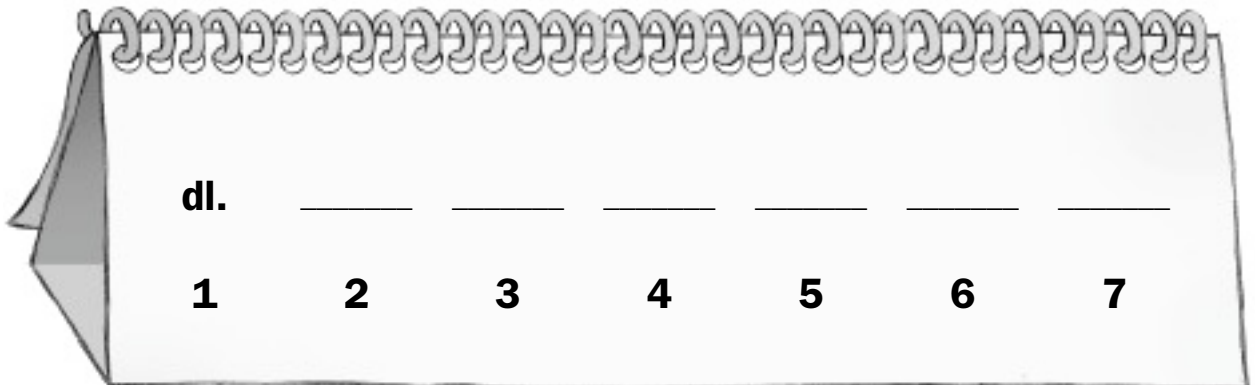
6. Relaciona les paraules que pertanyen a la mateixa època.

rupestre	cavaller	gratacel	amfiteatre
contemporani	clàssic	prehistòric	medieval

■ Ordena les paraules de les caselles inferiors de més antic a més modern.

- 1r ► _____
- 2n ► _____
- 3r ► _____
- 4t ► _____

7. Completa aquest fragment de calendari amb les abreviatures dels dies de la setmana.

8. Escriu un anunci per al lloguer d'un pis a l'estiu utilitzant aquestes abreviatures.

hab. • pl. • tel. • núm. • ag. • jul.

■ Torna a escriure el text substituint les abreviatures per la paraula completa.

Nom _____ Data _____

1. Escriu dues oracions per a cada dibuix: una d'activa i una altra de passiva.

O. activa ► _____

O. passiva ► _____

O. activa ► _____

O. passiva ► _____

2. Digues quin tipus d'oració s'utilitza en cada cas.

- Quan es demana informació a algú. ► _____
- Quan es mana que algú faci alguna cosa. ► _____
- Quan s'explica un fet que ha ocorregut. ► _____
- Quan es crida per expressar alegria. ► _____

3. Afeg el que siga necessari perquè cada oració simple esdevinga composta.

- El carrer era ple de gent _____
- Demà plourà a la costa _____
- He escrit una carta al pare _____

4. Escriu un verb adequat darrere de cada pronom feble.

- et _____
- m' _____
- la _____
- s' _____
- ens _____
- t' _____

5. Relaciona la forma culta de cada metge amb la forma col·loquial corresponent.

traumatòleg •	• metge de les orelles
podòleg •	• metge dels ossos
otorinolaringòleg •	• metge dels ulls
oftalmòleg •	• metge de la boca
estomatòleg •	• metge dels peus

6. Completa l'encreuat amb la forma culta de cada paraula col·loquial.

1. Emprenyat.

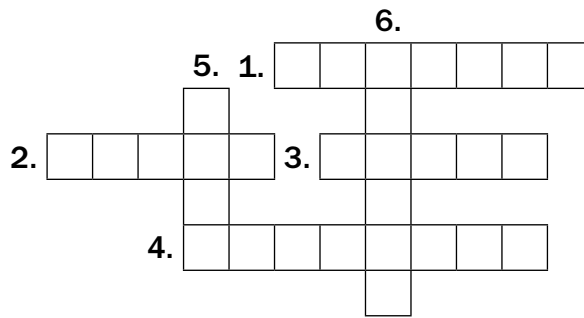
2. Dinyar-la.

3. Garjola.

4. Metge dels xiquets.

5. Curt de vista.

6. Pispar.

7. Investiga i relaciona cada monument amb el tipus d'edifici de què es tracta.

Colosseu de Roma •	• temple funerari
Duomo de Milà •	• ciutadella
Acròpoli d'Atenes •	• amfiteatre
Piràmides d'Egipte •	• catedral

8. Fes un esquema de les característiques més destacades de la teua localitat.

Situació i clima ▶	_____
Transports ▶	_____
Monuments ▶	_____

■ Ara redacta el fullet. I no t'oblides del títol, que ha de ser ben atractiu.

Nom _____ Data _____

1. Relaciona les unitats del llenguatge següents amb l'exemple corresponent.

paraula enunciat fonema text

e	El València ha guanyat; el Vila-real, en canvi, ha empatat.	cartera	Demà és dijous.
---	---	---------	-----------------

2. Explica per què és un text el fragment que has marcat en l'activitat anterior. Recorda les quatre característiques principals dels textos.

3. Escriu un text de sis línies en què expliques què t'agradaria fer aquest estiu, utilitzant-hi tres enllaços extraoracionals.

4. Escriu de nou cada grup amb un pronom feble.

• llava a mi ► _____	• sucant el pa ► _____
• compra el peix ► _____	• mira la casa ► _____
• donem la mà ► _____	• feu a vosaltres ► _____

5. Fixa't en cada pronom feble i escriu-hi un verb adequat davant o darrere, segons que corresponga.

• _____ 't _____	• _____ m' _____
• _____ es _____	• _____ -la _____
• _____ l' _____	• _____ 'ns _____

6. Classifica els vulgarismes següents segons la manera com s'han creat i escriu, davall cada un, la forma correcta.

- crompar
- prèmit
- prespectiva
- perea
- orquesta
- apreparar
- enrecordar-se
- gavinet
- vegilar
- dingú
- bollir
- nar

Canvi d'ordre de lletres o síl·labes	Eliminació de lletres o síl·labes	Afegiment de lletres o síl·labes	Substitució de lletres o síl·labes
<i>crompar</i> ▼ <i>comprar</i>	<i>perea</i> ▼ _____	<i>enrecordar-se</i> ▼ _____	<i>dingú</i> ▼ _____
_____ ▼ _____	_____ ▼ _____	_____ ▼ _____	_____ ▼ _____
_____ ▼ _____	_____ ▼ _____	_____ ▼ _____	_____ ▼ _____

7. Relaciona cada paraula amb el significat a què remet.

- flamant •
- vetust •
- arcaic •
- actual •

ANTIC

NOU

- caduc
- llampant
- ranci
- recent

8. Escriu un text breu que continga les paraules següents.

avaria • grua • embragatge • capó • armilla reflectora

Solucions

Reforç 1: El grup nominal

1. un **ordinador** nou; **Ximo**; un **ordinador** portàtil; sa **mare**; **professora** d'institut; tots els **cursos**; una **ciutat** nova; la **família** de Ximo; les **coses** necessàries; uns pocs **mobles**; uns pocs **trastos**; l'**ordinador** portàtil de Ximo; el seu **ordinador** vell; aquella **pantalla** enorme; el **teclat** grogós; aquell **ratolí** tan voluminós

2.	determinants	nucli	complements
	<i>Les meues</i>	<i>vacances</i>	<i>preferides.</i>
	<i>Uns quants</i>	<i>jocs</i>	<i>de taula.</i>
	<i>Algunes</i>	<i>pistes</i>	<i>equivocades.</i>
	<i>Els</i>	<i>comandaments</i>	<i>de la Wii.</i>

3. La meua amiga de classe va aprovar l'assignatura.
Aquests germans bessons viuen a la capital valenciana.
La gata persa ha aparegut vora el riu de la ciutat.

Reforç 2: L'ús de les majúscules

1. Josep Rastoll és biòleg. Encara que treballa a la Universitat d'Alacant, sempre que pot col·labora amb el voluntariat mediambiental de Guardamar, el seu poble. Aquest voluntariat es dedica sobretot a tindre cura de les dunes que hi ha a la desembocadura del riu Segura.
2. Resposta lliure (R.L.)
3. R.L.

Reforç 3: Paraules primitives i derivades

1. **Primitives:** porta; joia; camisa; estrany; sopa; neu
Derivades: emmarcar; desfer; retallar; supermercat; tenista; tímidesa
■ marc; fer; tallar; mercat; tenis; tímid
2. Resposta model (R.M.).
terrestre; enterrar; terror
gelar; gelera; gelat
marítim; mariner; marinada
3. **engreixar:** greix
justícia: just

claredat: clar
inútil: útil
portal: porta

Reforç 4: Adaptar textos al destinatari

1. Benvolgut senyor, / Li escrivim en relació amb la compra que ens va fer el dia 25 de maig per mitjà del nostre web. / L'informem que la bicicleta que va sol·licitar està exhaurida, de manera que la compra s'ha anul·lat. / Si vol adquirir una bicicleta semblant, visite el nostre web, on podem oferir-li'n d'altres. / Disculpe les molèsties. / Atentament, Pilar Llorente – Websportiu, SL

Estimada Núria, / T'escric perquè m'han dit els de Websportiu que la bicicleta que vam comprar per Internet s'ha exhaurit. / Ens diuen que podem entrar de nou al web per si volem una altra bicicleta, d'una marca diferent. / Si de cas, podem quedar una vesprada i decidim què fem, si et sembla bé. / Ja me'n diràs alguna cosa. / Una besadeta, Carles.

Hola, Núria, / Saps què? Que els de Websportiu m'han escrit per dir-me que no tenen la bicicleta que vam comprar. Quin rotllo! / I diuen que entrem una altra volta a la seua pàgina, que allà tenen més bicis. / Vols que mirem què hi ha? Potser tindrem sort i hi trobarem una altra ganga. / Vinga, xiqueta, ja quedem. / A10, Carles.

2. R.L.

Reforç 5: Els demostratius

1. **Distància temporal:** a, c, e, h
Distància espacial: b, d, f, g
2. aquesta ciutat, aquests carrers, aquests carrers, aquesta ciutat.
–No vull viatjar a aquella ciutat mai més!
–Però si aquesta és la primera vegada que hi viatges!
–Tu has vist quin aspecte tenen aquells carrers? Em faria por eixir de casa una nit com aquesta.
–Mmm, em fa l'efecte que no et fan por

aquells carrers, sinó una altra cosa.
–Bé, tens raó, em fa por aquella ciutat
perquè cal agafar l'avió!

Reforç 6: Repàs d'accentuació

1. **Cal accentuar:** pèrdua; pel·lícula; tònica; ànec; plourà; difícil; entén
■ **agudes:** plourà; quadern; entén
planes: Maria; ànec; difícil
esdrúixoles: pèrdua; pel·lícula; tònica
2. **Berlín:** s'accentua perquè és aguda acabada en **-in**.
Moscou: no s'accentua perquè és aguda acabada en diftong.
París: s'accentua perquè és aguda acabada en vocal + **s**.
Londres: no s'accentua perquè és plana acabada en vocal + **s**.
València: s'accentua perquè és esdrúixola.

Reforç 7: Els prefixos

1. re+pintar; in+vencible; ante+diluvià; extra+oficial; trans+lúcid
2. R.M. desmarcar; desquadrar; desfer extraesportiu; extraterrestre; extraordinari prenatal; precuinar; prefabricar
■ El prefix *extra-* significa 'fora de'.
El prefix *pre-* significa 'abans de'.
El prefix *des-* significa 'contrari de'.
3. 1: transoceànic
2: antepenúltim
3: descongelar
4: reprendre
4. R.M. desvetlar; prefixar; desmuntar; subsòl; reforçar; suburbà; previndre; reconstruir

Reforç 8: Descriure un lloc des de diferents posicions

1. R.L.

Reforç 9: Els possessius

1. 1: vostres
2: teues
3: meu
4: nostre
5: teua
6: seus
2. R.L.

3. R.M. La pilota és meua, no l'agafes.
La paella és el nostre plat més típic.

Reforç 10: L'apòstrof i la contracció

1. A Albaida hi ha un museu sobre la història **dels** titelles.
L'amic d'Amèlia arribarà amb l'avió de les cinc. Marta no beu aigua de l'aixeta, sinó **del** supermercat.
D'ací a la universitat hi ha molta distància?
2. Anna arriba **del** treball a les sis **de** la vesprada. Aquells dos germans es van barallar **pels** diners **de** l'herència.
L'àrbitre comunicà la decisió **als** capitans **dels** equips.
3. Des de l'estiu d'enguany, l'associació excursionista del poble organitza viatges a l'estranger. **El** primer viatge va ser a Roma. **La** capital d'Itàlia és una ciutat fascinant, plena de grans edificis de l'època de l'imperi romà. Em va agradar molt **el** Colosseu, l'amfiteatre més conegut del món; però sobretot el meu primer vol amb avió **o**, com deia **el** iaio, l'ocell volador.

Reforç 11: Els sufixos

1. **pedalejar:** pedal+ejar; **normalitat:** normal+itat; **alacantina:** Alacant+ina; **accidental:** accident+al; **femer:** fem+er
2. artista; noblesa; pilotatge; fangós; modista; tendresa; muntatge; llandós
3. **Cal marcar:** gasós; frescor; bibliotecari; etiquetatge
■ **gasós:** gas+ós; **frescor:** fresc+or; **bibliotecari:** biblioteca+ari; **etiquetatge:** etiqueta+atge
4. R.M. nerviós; sospitós; olorós jugador; nadador; mirador davanter; cirerer; clauer
5. **pomer:** 2
paraigüer: 3
fuster: 1
moneder: 3
pastisser: 1
plataner: 2

Reforç 12: Redactar un text a partir d'unes notes

1. **Assistents:** els pares, els germans, els cosins i els amics.

Regals: un joc d'ordinador, un jersei, dos llibres, un disc i un llapis de memòria.

Berenar: pastes salades, entrepans, dolços i un pastís de xocolata.

2. R.L.

Reforç 13: Els numerals i els indefinits

- numerals:** quatre; cent vint; cent cinquanta; quatre-cents cinquanta; quaranta-cinc
indefinites: alguns; pocs; tot; diversos; cap
- Fernando Alonso serà el **primer** en la línia d'eixida del Gran Premi del Brasil. El seguirà Massa, que eixirà des de la **segona** posició. En la **tercera** posició, trobem el McLaren de Hamilton, que aspira a obtenir el campionat en aquesta cursa. El **quart** és Raikkonen i en un sorprenent **cinqué** lloc, trobem el jove Adrian Sutil.

Reforç 14. La dièresi

- països; piragües; paraigües; suïssos
- 1: eqüestre
2: agraïes
3: quasi
4: quatre
5: següents
6: raïm
- cafeïna; freqüència; peücs; Lluïsa; Pasqual; pingüí; ensaïmada; ungüent; Suïssa; eivissenc; Guillem; igualar
- reduïsc; reduïa; reduïem; reduït; reduïm
agraïsc; agraïa; agraïem; agraït; agraïm
traduïsc; traduïa; traduïem; traduït; traduïm
conduïsc; conduïa; conduïem; conduït; conduïm
introduïsc; introduïa; introduïem; introduït; introduïm

Reforç 15. Les paraules onomatopeïques

- R.L.
- xiuxiuejar
cruixir
dringar
xipollejar
■ He vist com el meu germà **xipollejava** als tolls del carrer.
Alícia **xiuxiueja** alguna cosa a l'orella de la companya.

En botar, les monedes **van dringar** a la butxaca.

M'agrada sentir com **cruixen** els cereals a la boca.

- cruixir: cruix, cruix
xipollejar: xip-xap
xiuxiuejar: xiu-xiu
dringar: dring, dring

Reforç 16. Escriure una notícia

- Uns xiquets han trobat un cofre ple de monedes.
A la platja de les Arenes.
Els alumnes de 6é de Primària.
El dilluns 3 de febrer.
Per què hi havien anat d'excursió.
- R.M.
Uns xiquets troben un cofre ple de monedes
Els xiquets de 6é de l'escola Aiguaviva que el dilluns passat dia 3 van visitar la platja de les Arenes no hagueren imaginat mai el que s'hi van trobar. Mentre arplegaven petxines per aquesta platja de la nostra localitat, un grup d'alumnes van trobar un cofre mig enterrat. Després d'ensenyar-lo a la mestra i d'haver-ne investigat el contingut, es va descobrir que el cofre contenia el tresor d'un antic vaixell pirata que havia naufragat davant les nostres costes fa més de tres segles.
El cofre es troba ara al museu municipal, on estan catalogant les restes.

Reforç 17. El verb (I)

- Diuen; proposà; usar; definir; descobriren; prové; significa; significa
- convencem:** convenc - em
confiava: confi - ava
sentira: sent - ira
establiran: establ - iran
jugar: jug - ar
dirigeix: dirig - eix
ficaria: fic - aria
reparteixen: repart - eixen
- isquí:** eixir, tercera conjugació
anaren: anar, primera conjugació
dóna: donar, primera conjugació
vol: voler, segona conjugació
patira: patir, tercera conjugació

rebéreu: rebre, segona conjugació
dormen: dormir, tercera conjugació
faria: fer, segona conjugació
pateixen: patir, tercera conjugació

Reforç 18. L'ús de x i ix

1. Aleix; excursió; explicar; mereix; eixir;
Xeraco; Xeresa; deixar; marxa; Xavi;
apareixien; paréixer; xoriguer; coix; xiprer;
anxoves; oix; baixar; pròxima; naix
x a principi de paraula: Xeraco; Xeresa;
Xavi; xoriguer; xiprer
ix entre vocals: eixir; deixar; apareixien;
paréixer; baixar
ix a final de paraula: Aleix; mereix; coix; oix;
naix
2. Xàtiva; xeringa; deixar; caixa; peix; això;
calaix; Xavier; dibuix; maduixa; coixí; reixa

Reforç 19. Eufemismes i paraules tabú

1. conflicte bèl·lic; danys col·laterals
■ **guerra:** conflicte bèl·lic; **víctimes:** danys col·laterals
2. **tabú:** vàter; **eufemisme:** bany
tabú: presó; **eufemisme:** centre penitenciari
3. **eufemismes:** invident; donar a llum;
defunció; desocupat; dement; orinar
paraules tabú: cec; parir; mort; parat; boig;
pixar

Reforç 20. Emplenar impresos

1. **Incorrecció 1:** El domicili no està escrit en els camps correctes.
Incorrecció 2: Hi falta el codi postal.
Incorrecció 3: Es vol apuntar a un curs que no és per a la seua edat.
2. R.L.

Reforç 21. El verb (II)

1. 4; 2; 3; 1
■ **en passat:** va comprar; es va atrevir; es va botar; va tocar; va fer; s'ha trencat; duia; passà
en present: està
en futur: llevaran; podrà
2. És una llàstima que Joan no **conega** aquest paratge.
Quan **pugues**, **dóna'm** la sal.
Tanca la porta del tot, per favor.
Josep **té** son, perquè no **ha dormit**.

Indicatiu: té; ha dormit
Subjuntiu: conega; pugues
Imperatiu: dóna; tanca

Reforç 22. L'ús de b i v

1. canviar; embriux; plovia; possible;
preparava; embutxacar; activitat; **brossa**
2. sobre; canvi; renovar; brillant; horrible; callava
sobre: perquè la **b** va davant **r**.
canvi: perquè la **v** va darrere **n**.
renovar: perquè deriva d'una paraula que porta **u** (*nou*).
brillant: perquè la **b** va davant **r**.
horrible: perquè la **b** va davant **l**.
callava: perquè és una forma del pretèrit imperfecte.
3. R.M. llobada; positivament; novetat; cabet

Reforç 23. Les paraules homònimes

1. M'he demanat un suc de **llima**: Fruita tropical.
Llima bé el clau perquè no punxe: Forma del verb *llimar*.
El pare és optimista i **riu** de tot: Forma del verb *riure*.
Marc se n'ha anat al **riu** a nadar: Corrent d'aigua.
2. mon; món
sobre; sobre
mon: possessiu; Possessiu àton de la 1a persona del singular.
món: substantiu; El planeta Terra.
sobre: preposició; Damunt.
sobre: substantiu; Bossa de paper per a posar-hi cartes.
3. sol; R.L.
fem; R.L.
pot; R.L.

Reforç 24. Redactar normes de seguretat.

1. Explicar les normes de les escales mecàniques.
Van dirigides als usuaris de les escales.
■ **Norma 1:** Es prohibeix asseure's en les escales.
Norma 2: Es prohibeix posar els peus en les bandes laterals.
Norma 3: Es prohibeix apujar els cotxets en les escales.

Norma 4: Es prohibeix que els xiquets vagin sols en un escaló.

2. R.M.

Per a evitar els accidents en les escales mecàniques, cal seguir les normes de seguretat següents:

- Està prohibit asseure's en les escales.
- Està prohibit posar els peus en les bandes laterals.
- No es poden apujar els cotxets en les escales mecàniques, sinó que s'ha de fer servir l'ascensor.
- Els xiquets no han d'anar sols en un escaló, sinó acompanyats d'un adult en el mateix escaló.

Reforç 25. El verb (III)

- formes simples:** férem; entràrem; agradà; estic
formes compostes: hauria agradat; haguérem anat; hauríem visitat; hauria entusiasmat
formes perifràstiques: vam anar; vam visitar
- compost:** tornàvem; vam observar
futur: aniria; exposàreu
imperfet: presentà; vaig patir
- estic:** primera persona del singular del present d'indicatiu del verb *estar*.
guanyareu: segona persona del plural del futur simple del verb *guanyar*.
tens: segona persona del singular del present d'indicatiu del verb *tindre*.
guanyarem: primera persona del plural del futur simple del verb *guanyar*.
dedicarem: primera persona del plural del futur simple del verb *dedicar*.

Reforç 26. Paraules amb l i l·l

- Als cinemes Palau s'ha estrenat la pel·lícula *La vida tranquil·la*, del director italià Gianni Fredo, basada en una novel·la seua. El film és un cant a l'alegria i la il·lusió de viure, ja que relata la lluita d'un xic contra la malaltia que l'obliga a estar al llit, i contra la qual es rebel·la amb totes les forces. Els crítics diuen que la pel·lícula està contada de forma molt intel·ligent, perquè mostra la lluita del protagonista de forma positiva.
- goril·la; satèl·lit; novel·la; mortadel·la

- mil·lenni; til·ler; il·legal; anul·lació; col·loquial, il·lusionada

Reforç 27. Les paraules parònimes

- sirena; caneló; ases; trompa
- El campament tenia **provisions** per a un mes.
Aquest joc té un preu **assequible** per a mi. Son pare li va ensenyar la **professió** de fuster. La teua bonegada ha tingut un **efecte** immediat.
L'orenga és una **espècia** molt aromàtica.
- adoptar i adaptar
actitud i aptitud
regna i reina
bell i vell

Reforç 28. Expressar l'opinió sobre un tema

- Júlia:** opina que el mercat de bescanvi és positiu, perquè permet desfer-se d'objectes personals que no s'utilitzen i, a canvi, adquirir objectes que ens interessin.
Raül: opina que el mercat de bescanvi no té futur, perquè és difícil trobar compradors i posar-se d'acord amb els altres sobre el valor dels objectes.
- R.L.

Reforç 29. Classes de verbs

- veus; són; hi ha; fixa-t'hi; sembla; sé; passa; porta.
■ veus: vore
són: ser
hi ha: haver-hi
fixa-t'hi: fixar-se
sembla: semblar
sé: saber
passa: passar
porta: portar
■ Són irregulars els verbs *vore*, *ser*, *haver-hi* i *saber*, perquè les arrels d'aquestes formes presenten canvis respecte de les arrels dels infinitius.
- plourà; cal; sol
■ El tret característic dels verbs defectius és que no es conjuguen en totes les formes, sinó tan sols en algunes.

Reforç 30. L'ús de la h

1. R.L.

2. R.M.

Mon pare té molt bon sentit de l'humor.
El meu cosí ha nascut hui a l'hospital de la Plana.

El director va prohibir l'ús dels mòbils a escola.

Demà et contaré una història molt divertida.

3. Aquest matí **hem** jugat un partit d'handbol.
No **em** digues aquestes coses, que **em** fas por.

Quan arribe a casa, el pare sempre **em** pregunta què **hem** fet a escola.

4. coet; hora; cacauet; umbracle; hivern; horror; hui; herba

5. home; ou; arpa; hort

Reforç 31. El camp semàntic

1. **fruites**: maduixa; bresquilla; llima; cirera
verdures: col; encisam; espinac; bleda
cereals: dacsa; arròs; ordi; blat

2. 2; R.L.

1; R.L.

4; R.L.

3; R.L.

3. rellotge i fuster
amable i company
cullera i poma
sabata i curar

Reforç 32. Escriure instruccions

1. Dels passos que cal seguir per a elaborar una broqueta de fruita.

Cal tindre les broquetes de fusta, fruita tallada en rodanxes i xocolate fos.

En quatre passos.

R.M. Broquetes de fruita amb xocolate.

2. R.M.

Com es fan unes broquetes de fruita amb xocolate.

Ingredients: fruita tallada en rodanxes, xocolate fos.

S'han de seguir els passos següents:

De primer cal tallar les fruites que triem en trossets menuts. A continuació cal enfilar-les en les broquetes, alternant-les per colors. Tot seguit s'han de banyar en

xocolate fos, o abocar-n'hi per damunt. I finalment cal ficar-les una estona a la nevera, perquè el xocolate es faça dur.

Reforç 33. L'adverbi

1. demà; gens; lluny; ací; mai; sempre; prop; pitjor; massa; molt; bé; així

lloc: lluny; ací; prop

temps: demà; mai; sempre

manera: pitjor; així; bé

quantitat: gens; massa; molt

2. **no**: t'assegues

així: t'assegues

menys: m'agrada

no: ha arribat; **encara**: ha arribat; **més**: tard;

tard: farà

3. tampoc; lluny; fora; malament; pitjor; sí; prompte; més

Reforç 34. L'ús de j/g i tj/tg

1. Jordi; rajola; gegant; llegir; bogeria; penjar; regidor; joventut

jutjat; viatge; rellotge; corretja; metge; desitjar; allotjament; jutgessa

2. Algínet; Algemesí; Catarroja; Alcoleja; Gilet; Sant Jordi; el Genovés; la Jana; Burjassot

3. Les garlandes que les associacions pengen per festes són molt lletges.

Les pluges d'octubre poden fer malbé la collita de taronges.

Quan anàrem a les platges trobàrem unes esponges de mar.

Reforç 35. Paraules individuals i paraules col·lectives

1. maleta; flor; estrella; plat

2. Visitarem aquest **arxipèlag** les vacances que ve.

L'**equip** va saludar el públic després del partit. Voldria tindre una casa als peus de la **serra**.

3. ovella; ocell; flota; abella; exèrcit; ramat; vaixell; eixam; soldat; bandada

individuals	col·lectives
ovella	ramat
ocell	bandada
abella	eixam
vaixell	flota
soldat	exèrcit

Reforç 36. Explicar una ruta

1. És correcta la del veí 2.
2. R.M.

Baixa des del mirador de la cascada pel camí sinuós fins al primer encreuament. En aquest punt, gira a l'esquerra fins que arribes a un grup de cases i continua recte pel mateix camí. Després d'uns revolts arribaràs fins al riu, creua el pont que hi ha vora el molí i continua recte. Uns quants metres més avant et trobaràs amb el castell.

Reforç 37. Els enllaços

1. **preposicions:** contra; a; per; amb; a; de(l); davall; en; amb; d'; d'
conjuncions: i; que; però; perquè; sinó; i;
(Els alumnes només marcaran les conjuncions que han treballat: i, però, sinó)
2. **copulatives:** expressen idea de suma o acumulació.
disjuntives: expressen idea d'opció.
adversatives: expressen idea d'oposició o contrast.
■ **ni:** copulativa. R.L.
sinó: adversativa. R.L.
o: disjuntiva. R.L.
i: copulativa. R.L.
3. El meu equip juga **contra** el teu **en** aquesta pista.
Aquest paraigua no és teu **sinó de** Lluïsa.
Ni tu **ni** jo sabem on va aquest avió.
El pare i la mare han anat **a** vore els iaïos.

Reforç 38. L'ús de x, tx i ig

1. **Sona com en xarop o caixa:** peix; coixa; xeringa
Sona com en xiquet o cotxe: xut; clòtxina; xocolate; panxa; despatx; porxada
2. Diumenge passat vam anar a visitar el monestir del Puig. Estava ple de xiquets que anaven a fer la primera comunió i havien preparat una xocolatada per a la vesprada. Com que anàvem vestits per a caminar i carregats amb motxilles, feia lleig que ens quedàrem al convit i decidírem anar a Alboraià a fer-nos una orxata de xufa. Quan arribàrem a l'orxateria teníem tanta fam que començàrem a fartar. Al final

acabàrem tots amb un empatx increïble i hagueren de vindre a buscar-nos els pares amb cotxe, perquè no ens podíem alçar de la cadira!

3. rodeig; boig; bombardeig; capritx; escabetx; passeig; mareig; despatx

Reforç 39. El sentit literal i els sentit figurat

1. Està immers en un **mar** de dubtes.
Aquest **xic** és un cel, ajuda a tots.
És una **màquina** resolent problemes.
2. Produir sons musicals amb la veu: 2, sentit literal
Confessar una cosa per força: 1, sentit figurat
Descriure com és una persona: 1, sentit figurat
Cobrir amb pintura: 2, sentit literal
3. Tinc una notícia **bomba:** anirem de viatge a París.
Darrere aquesta **cara** de dur hi ha un xic amable.
Héctor és un **moble**, està ací però no ajuda a res.
Tinc una **espina**, perquè mai hem guanyat aquest equip.
■ R.L.

Reforç 40. Fer una reclamació

1. Que la temperatura de l'aigua de la piscina municipal és més baixa que l'habitual.
Que facen tots els possibles per a augmentar la temperatura de l'aigua.
2. R.L.

Reforç 41. L'oració. El subjecte

1. R.M.
Quin fred!
Aquest xic té molta força.
Que ho celebres per molts anys.
Fins una altra!
2. La iaia de Carles / fa una paella d'allò més bona.
Un company de classe / viu en una alqueria de Castellar.
El gat siamés / busca menjar entre el fem.
Aquesta finca de color blau / només té tres pisos.

- La / iaia / de Carles
Un / company / de classe
El / gat / siamés
Aquesta / finca / de color blau

3. R.L.

Reforç 42. Signes que tanquen enunciats

1. R.L.

2. **signes d'interrogació:** estàs?; Benifaió?; portugués?; besets?

signes d'exclamació: Lisboa!; preciós!; «a tots»!

punt i seguit: t'encisaria.

punt i a part: pla.

punt final: «Es diu *beijinhos*».

- En el text hi ha comes, punts i coma, dos punts i cometes.

Reforç 43. Els neologismes

1. Les imatges representen un escàner, una baguet, un flaix i un bric.

■ R.L.

2. internauta
motocròs
microfibra
videojoc

3. multimèdia; hipermercat
cibercafé; Internet

Reforç 44. Elaborar un anunci publicitari

1. Unes sabatilles esportives.

Que les sabatilles poden emetre música.
Sabatilles Melodia... i camina amb alegria
R.M. Temes en format mp3.
R.M. Posa-te-les i camina amb ritme.

2. R.M.

Per a créixer sa i amb energia, pren **llet** «Galàctica» cada dia.
Amb **ulleres** «Miralsol», ho voràs tot d'un altre color.
Prova el **xampú** «Cabellsà» i digues adéu als cabells enredats.

3. R.L.

Reforç 45. El predicat

1. R.L.

2. El meu amic Gustau és vegetarià. Predicat nominal

El pròxim estiu farem un viatge a Galícia.

Predicat verbal

Les gatetes pareixen espantades. Predicat nominal

Antoni treballa d'arquitecte a Londres.

Predicat verbal

L'arbre més abundant a Elx és la palmera.

Predicat nominal

L'aigua d'aquest riu sembla contaminada.

Predicat nominal

3. Martina està farta de tant de coet.

Xavi és un advocat molt prestigiós.

Aquestes xiques pareixen un poc joves.

Els ciclistes semblen cansats.

4. R.M.

Martina i Anna estan fartes de tant de coet.

Xavi i Ernest són uns advocats molt prestigiosos.

Aquesta xica pareix un poc jove.

El ciclista sembla cansat.

- El verb i l'atribut.

Reforç 46. Els punts suspensius

1. Indiquen que l'enumeració està incompleta.

Expressen sorpresa.

Expressen temor.

2. R.L.

- R.L.

Reforç 47. Paraules d'altres llengües

1. hall; container; hobby; self-service

■ He quedat amb el meu cosí al vestíbul de l'hotel.

L'afició del meu germà és l'aeromodelisme.

Llancem aquestes bosses al contenidor groc.

Demà dinarem a l'autoservei que han obert.

2. espectacle; representant; inconvenient; classificació; hamburgueseria

3. R.L.

Reforç 48. Escriure una crònica

1. Dels actes que es faran en la festa de la Primavera.

1: Concurs de disfresses; 2: Cercavila amb la banda municipal; 3: Paella gegant

2. R.L.

Reforç 49. El predicat verbal

1. R.M.
Marc passa la pilota a Gerard.
Han donat un premi a la famosa actriu.
2. L'avió marxarà cap a París a les dotze en punt. De lloc i de temps
Els metges de l'hospital actuen sàviament.
De manera
M'he reunit a ca la iaia amb els meus cosins. De lloc i de companyia
Aquesta casa s'ha incendiat per un curtcircuit. De causa
Aquell jardiner s'ha tallat amb les tisores.
D'instrument
3. R.M.
Al mercat he vist la meua amiga Mercé.
Compreu pa per als vostres iaies.
Antònia viu a Sant Sebastià.
M'han citat a la una en punt.
La pluja cau amb molta intensitat.
M'he fet mal per culpa d'un caragol.

Reforç 50. Altres signes de puntuació

1. L'ONU (**Organització de les Nacions Unides**) ha presentat un informe sobre el calfament global, en què recull les conclusions d'un grup d'experts reunits a Valparaíso (**a la costa xilena**). Segons aquests especialistes, «**es pot afirmar que l'home és responsable del canvi climàtic**». Per això, han fet una crida als governs de tot el món perquè «**adopten polítiques econòmiques compatibles amb la protecció del medi**». Pels voltants de l'edifici on tenia lloc la reunió s'han vist manifestants ecologistes amb pancartes on posava, per exemple, «**Save the Earth**» ('**salvem la Terra**', en anglés).
2. R.L.

Reforç 51. Les abreviatures

1. **pàgina**: pàg.; **número**: núm.; **dimecres**: dc.; **preposició**: prep.; **doctor**: dr.
2. **adjectiu**: adj.; **avinguda**: av.; **telèfon**: tel.; **professor**: prof.; **dijous**: dj.; **segle**: s.
3. El doctor Bernat té la consulta al carrer Major. Dilluns ens concentrarem a la plaça del Pi. Els senyors clients tenen més informació en el telèfon 11050.

4. Aquesta **prep.** s'explica en la **pàg.** 45.
El **prof.** Ramos vindrà el **dc.** 5 de març.
Sovint els **subs.** van acompanyats d'un **adj.**

Reforç 52. Comentar un espectacle

1. D'una representació teatral.
Conta les aventures d'un jove príncep a qui son pare, el rei, ordena fer una prova. Que la decoració i l'escenografia eren escasses, però que la desimboltura dels actors i les actrius van suplir aquesta mancança.
2. R.L.
■ R.L.

Reforç 53. Classes d'oracions

1. R.L.
2. és; acompanya; s'anomena; participen; prendran; són; han aconseguit; vorem
simples: Marta és especialista en natació sincronitzada; De segur que un dia les vorem en els jocs olímpics.
compostes: Enguany l'acompanya una esportista més jove, que s'anomena Carolina; Ara com ara només participen en campionats autonòmics, però d'ací a un temps prendran part en una competició europea; Són unes nadadores treballadores i constants i ja han aconseguit unes quantes medalles.
3. R.L.

Reforç 54. Pronoms febles davant el verb

1. Al meu amic Nicolau no se li ocorre mai res de bo. Sempre l'ha de fer bona! Fa uns dies vam preparar una festa d'aniversari per a Marta. Li vaig dir: «No li digues res o m'enfadaré molt. No t'avisaré més voltes». Al cap de dos dies, Marta va vindre i em va dir: «Què m'ha contat Nicolau, que esteu preparant una festa a Sílvia? I per què vos ho heu callat i no m'heu dit res?». Marta s'havia endut una decepció per culpa de Nicolau. És un manifasser!
2. m'agrada; s'imagina; et parlen; l'acaba; l'honra; em dóna
3. **articles**: el Desmanotat; els mobles; Les fronteres; Els Fesols
pronoms: Els portem; els oferim; Els esperem

4. Si no l'uses, deixa'm la moto uns dies.
Aquesta pel·lícula, no l'havien estrenada ja?
Després de l'espectacle que va donar, a
aquesta actriu no la invitaran mai més.
Vols que duga jo la carta o l'enviaràs tu?
Aquesta decisió l'honra molt, a Pilar.

Reforç 55. Ús culte i ús col·loquial

1.	ús culte	ús col·loquial
	operari	obrer
	perifèria	afores
	progenitors	pares
	obsequiar	regalar
	conversar	parlar
	indigent	pobre

■ R.L.

2. Voldria deixar de treballar i anar-me'n de vacances.
Els meus amics han vingut cansats del viatge.
No parreu tan fort, que em fa molt de mal el cap.

Reforç 56. Elaborar un fullet turístic

1. Sobre Vilafamés.
Altres activitats: en el 4t; **Monuments principals:** en el 3r; **Presentació:** en el 1r;
Com arribar-hi: en el 2n
2. R.L.

Reforç 57. El text

1. El text explica un missatge complet.
Les idees es presenten de forma ordenada.
Els enunciats que el formen tracten sobre un mateix tema.
Els enunciats es relacionen entre si.
2. El text B, perquè té les idees ordenades i els enunciats tracten d'un mateix tema i estan tots relacionats.

Reforç 58. Pronoms febles darrere el verb

1. **amb guionet:**
comprar-li: perquè acaba en consonant
digues-ho, dóna-li: perquè és l'única forma possible darrere el verb
trau-lo: perquè acaba en u
demana-li: perquè és l'única forma possible darrere el verb
canvieu-lo: perquè acaba en u
molestar-vos: perquè acaba en consonant

amb apòstrof:

distraure'ns: perquè acaba en vocal que no és u
recorda't: perquè acaba en vocal que no és u
avisa'ns: perquè acaba en vocal que no és u

Reforç 59. Els vulgarismes

1. calçada; seixanta; peresa; moto; esperar; premi
2. injecció; així; armari; jugador; comprar; creïlla; ganivet
3. Ahir vaig **anar** al mercat a **comprar** unes **llonganisses**, i **encara** no sé com no en vaig **eixir** escaldat. Em volien cobrar vora **quaranta** euros! Una **animalada**. Així és que vaig agafar el carro i me'n vaig anar tot **enfadat**.

Reforç 60. Contar des de diferents punts de vista

1. R.L.

Reforç 61. Repàs

1. **meu:** possessiu, masculí, singular
amic: substantiu comú, masculí, singular
marxarà: tercera persona singular, futur simple, verb *marxar*
demà: adverbi de temps
a: preposició
Alacant: substantiu propi
Aquestes: demostratiu, femení, plural
xiques: substantiu comú, femení, plural
han demanat: tercera persona plural, pretèrit indefinit, verb *demanar*
tres: numeral cardinal
ensalades: substantiu comú, femení, plural
variades: adjectiu, femení, plural
2. caixer; xiprer; reixa; peix; Xàtiva
cabut; nevar; envàs; combat; corba
col·legi; novel·la; límit; alegria; il·lusió
jugar; geni; major; règim; japonés
cotxe; orxata; xalet; empatx; marxar
3. **pencar:** col·loquialisme
asperar: vulgarisme
amoto: vulgarisme
defunció: eufemisme
microxip: neologisme
desocupat: eufemisme
col·lega: col·loquialisme
datàfon: neologisme

Ampliació 1

1. arbre; pera; riu. R.L.
cuina; ull; tassó. R.L.
foc; aigua; bosc. R.L.
2. **com a determinants:** aquella; el nostre; seixanta; algunes; els; moltes
com a nuclis: famílies; Mònica; llum; roba; porteria; dinar
com a complements: matiner; de fusta; fosques; amb mel; tancat; forta
■ R.L.
3. L'Assemblea de Veïns ha convocat una reunió a les sis.
Les festes de Falles acaben el 19 de març, dia de Sant Josep.
El president de la Generalitat visitarà hui una biblioteca de Gandia.
La meua amiga Neus viu al carrer Major, a tocar de l'Ajuntament.
El president del Consell ha inaugurat el nou hospital.
4. R.L.
5. **Pelem** les verduretes i les **rentem**. Les **tallem** en daus ben menuts i les **ofeguem** a foc lent. A banda, **sofregim** el bacó tallat en dauets en una paella amb un poc d'oli i **bullim** els espaguetis. Quan estiguen cuits, els **colem** i els **aboquem** de nou a l'olla. Després, hi **afegim** les verduretes, el bacó i, finalment, un paquet de formatge parmesà. Ho **remenem** tot i ja tenim un plat ben suculent.
6. R.M. Fregim una ceba tallada ben menuda en una paella amb un poc d'oli. Quan ja està fregida, hi posem uns trossets de pernil. Ho sofregim un minutet i hi tirem sal, 500 grams de tomaca triturada i les espècies que vulguem. A banda, bullim els macarrons i quan la salsa estiga feta, els aboquem en la paella. Queda un plat ben bo.

Ampliació 2

1. R.L.
2. **Cal accentuar:** món; néta; més; mà; sòl; pèls; ós
3. **míssil:** plana
atmosfera: plana
reptil: plana

futbol: aguda
olimpíada: esdrúixola
policíac: plana
període: esdrúixola
interval: aguda
tèxtil: plana
víking: plana

4. greixos; proteïnes; vitamines
5. pre-: post-; infra-: sobre-; intra-: extra-; pro-: anti-; hiper-: hipo-
6. reconstruir
postguerra
impotència
invisible
encadenar
7. R.L.

Ampliació 3

1. **teu:** possessiu masculí singular, un posseïdor, funció de nucli
nostres: possessiu masculí plural, diversos posseïdors, funció de complement
seu: possessiu masculí singular, diversos posseïdors, funció de determinant
meues: possessiu femení plural, un posseïdor, funció de determinant
teues: possessiu femení plural, un posseïdor, funció de nucli
teua: possessiu femení singular, un posseïdor, funció de complement
nostra: possessiu femení singular, diversos posseïdors, funció de determinant
2. Aquest home és el patró del iot.
A Mercé, l'han feta directora de l'**escola**.
El meu germà major estudia a la **universitat**.
Hem d'anar a comprar el diari per al **iaio**.
Qui ha enviat la felicitació per a l'**oncle**?
El pacient s'ha despertat, avisa la **infermera**.
Canvia'm el flam pel **iogurt**.
M'han cobrat 5 euros per l'**entrepà**.
Doneu-li les gràcies per la **idea**.
3. bromista; telefonista; finalista
clauer; saler; paraigüer
riquesa; maduresa; saviesa
habilitat; natalitat; pluralitat
admiració; definició; repetició
4. **VISTA:** guaitar; observar
TACTE: acaronar; palpar
OÏDA: atendre; escoltar

GUST: assaborir; tastar
OLFACTE: flairar; ensumar

5. pestilent / R.M. aromàtic
estrident / R.M. silenciós
amarg / R.M. dolç
ombrívol / R.M. clar
rugós / R.M. suau

6. R.L.

Ampliació 4

1. No tinc **prou** diners per a comprar-me aquest disc.
En aquella festa hi havia **bastantes** persones. Paula i Ferran tenen els **mateixos** anys, dotze. Aquesta pel·lícula la poden vore xiquets de **qualsevol** edat.
No trobes que has comprat **massa** barres de pa?

2. R.L.

3. conduir; conduït
traduint; traduït
reduir; reduït
produir; produïnt
lluir; lluït
influint; influït
■ El participi.

4. R.L.

5. 1: raucar
2: miolar
3: belar
4: piular
5: udolar

6. R.M.

catacrac: uns llibres que cauen a terra.
zumzeig: el vol d'una mosca.
rugit: el so d'un lleó.
dringadissa: unes monedes que xoquen.
truc: un colp sec a la porta.
cruixit: una branca que es trenca.

7. R.L.

Ampliació 5

1. moure; mourà; ha mogut; van moure
mirar; miràvem; hem mirat; vas mirar
morir; moriren; havia mort; va morir
moldre; molguem; heu mòlt; vaig moldre
morar; morava; haurà morat; va morar
2. **calgué**: caldre, segona conjugació

sopeu: sopar, primera conjugació
sabràs: saber, segona conjugació
deien: dir, segona conjugació
fores: ser, segona conjugació
lluïm: lluir, tercera conjugació
marque: marcar, primera conjugació

3. R.M.

- He d'anar al **caixer** automàtic a traure diners.
- El pescador arreglarà la **xarxa** després de dinar.
- Necessitarem una càmera amb un bon **flaix**.
- El fum de la llar de foc ix per la **ximenera**.

4. esparadrap; farmaciola; fractura; epidèmia; xeringa; mareig

5. pomada i ungüent
xarapió i pallola
píndola i pastilla
refredat i constipat
verola i varicel·la

■ Xarapió, refredat i verola.

6. R.L.

Ampliació 6

1. R.M.

passàrem
vingues
vau dir
caminen
faré
tanca

2. R.M.

1. El que heu de fer vosaltres és **anar** a dormir.
2. La policia va enxampar el lladre **furtant** els diners de la caixa.
3. No seieu al banc, que està **acabat** de pintar.
4. M'he trencat la cama **jugant** un partit de futbol.
5. Bernat s'ha cansat d'**esperar** la seua amiga Pilar.
6. El meu germà ha acabat de dinar amb la camisa tota **tacada**.

■ infinitiu: 1, 5; gerundi: 2, 4; participi: 3, 6

3. R.M.

En aquesta vall hi ha uns arbres molt frondosos.

Els nuvis acaben de començar el ball nupcial.
Posa'm una bena a la monyica, que em fa mal.
Per a traure-li sang li van punxar la vena del braç.

4. votar; bola; vella; vola; botar; bella
5. 2; 3; 1; 2; 3; 1
6. muntanyes russes
autos de xoc
cadires voladores
vaixell engronsador
barraca de fira
7. R.L.

Ampliació 7

1. han jugat; haja agranat; van volar
2. R.M.
Mentre jo vaig estudiar per a l'examen, tu vas jugar amb la consola de joc.
Marta ha dit que l'obra havia sigut bona, però a Llum no li ha agradat.
Quan el pare s'havia acabat d'alçar, Ignasi va arribar a casa.
Si hagueres esmorzat bé tots els matins, no t'hauries posat malalt.
3. R.M.
tranquil: tranquil·litat
rebel: rebel·lió
nul: anul·lar
violoncel: violoncel·lista
metall: metàl·lic
crystal: cristal·litzar
4. La meua amiga Elisabet és alegre i molt intel·ligent.
Quan va començar la pel·lícula es va fer el silenci absolut.
Qui solucione tots els problemes bé, traurà un excel·lent.
El guanyador del ral·li ha sigut un pilot alemany.
Si voleu la col·lecció completa, sol·liciteu-la al quiosquer.
Al final de llibre hi ha la relació d'il·lustradors que hi han col·laborat.
5. Conscienciar la població que no abandone els animals.
R.L.
R.L.
■ R.L.

Ampliació 8

1. ploga; caldrà; trone; llampegue; nevarà; solguen
2. R.L.
3. hora – enhorabona – horari
veí – veïnatge – veïnal
home – humanitat – humà
harmonia – harmònica – harmonitzar
amor – enamorar – amorós
hereu – herència – heretar
humor – humorista – malhumorat
4. El meu oncle està molt orgullós perquè el fill ha acabat arquitectura.
Ahir vam anar a visitar l'hivernacle dels meus veïns.
A la plaça han muntat una exhibició de vehicles antics.
Tots els habitants d'aquell poble emigraren i van fer arrels a Oceania.
5. R.M.
Per a penjar aquest quadre fa falta una caragol més gros.
Ma mare ha fet una paella amb caragols boníssima.
Connecteu el descodificador i el televisor a aquest lladre.
La policia va enxampar el lladre amb les mans en la massa.
■ Polisèmia
6. **camp semàntic:** sofà; butaca; cadira; seient
camp lèxic: jugar; davanter; porteria; xutar
família de paraules: airet; aeri; desairós; airejar
■ R.L.
7. R.L.

Ampliació 9

1. Sense ulleres m'hi veig **malament**.
Aquest problema està **mal** plantejat.
Quan arribaran Jordi i Neus?
Quant val aquest diari?
Aquest llibre està molt **ben** escrit.
Jo em trobe **bé**, gràcies.
No crides **tant**, per favor.
Marta és **tan** alta com tu.
2. lentament; ràpidament; clarament; suaument; fortament; correctament; fàcilment

3. desitgeu; allotjàvem; rebutjarà; viatjaria
4. pujar; pitjor; equipatge; lletja; imaginar; major
5. R.M.
injecció; trajectòria; adjectivar; projecte;
subjecció; objectiu
6. fulla: Conjunt de fulles.
xic: Grup de xics.
alumne: Conjunt dels alumnes.
moble: Conjunt de mobles.
branca: Conjunt de branques.
roure: Grup de roures.
7. Els meus iaïos tenen un apartament al
passeig **marítim**.
El **submarí** travessa els oceans per davall
l'aigua.
Al port hi ha un **mariner** que repara barques.
Hui hem anat a la llotja i hem comprat molt
de **marisc**.
8. R.L.

Ampliació 10

1. **simples**: sense; entre; contra; amb
compostes: cap a; des de; enmig de; per a
■ R.L.
2. R.L.
3. És incorrecta **despaig**, perquè totes les
paraules de la família porten **tx**.
És incorrecta **txinxeta**, perquè a
començament de paraula només es pot
escriure **x**.
És incorrecta **partxís**, perquè darrere
consonant només es pot escriure **x**.
4. Vaig arribar a l'estació i em vaig dirigir
a la **taquilla** a recollir el **bitllet** que havia
comprat per Internet. Tot seguit vaig
agafar la maleta que havia deixat de matí
a la **consigna** i vaig córrer cap a l'**andana**
número 5, perquè el meu tren estava a
punt d'eixir. Una volta dalt, vaig anar al
meu **compartiment** i m'hi vaig acomodar.
Al cap de poc, el **revisor** em va demanar
el bitllet i em va desitjar bon viatge. París
m'esperava!
5. **anar ràpidament**: a cent per hora; a tot gas;
d'una revolada; contra rellotge; a pas lleuger
anar lentament: amb parsimònia; a pas de
formiga; a espai; pas a pas; a plaer

6. R.M.
sentit literal: El vaixell acaba de salpar rumb
a Ciutadella.
sentit figurat: Aquest assumpte ha agafat
un rumb molt delicat.
sentit literal: A mon pare no li agrada
conduir de nit.
sentit figurat: Aquesta carretera condueix
fins al port.
7. R.L.

Ampliació 11

1. R.M.
El mestre parla amb els seus alumnes.
Els bombers han apagat l'incendi de la
fàbrica.
2. Al cinema m'esperava (predicat) el meu
germà (subjecte)
el meu: determinant; germà: nucli
L'hostaler (subjecte) va obrir la porta de la
posada (predicat)
L': determinant; hostaler: nucli
L'amiga de Sònia (subjecte) treballa a
Moçambic (predicat)
L': determinant; amiga: nucli; de Sònia:
complement
3. El pare preparà pollastre per dinar.
Tu aniràs de viatge a Vigo.
Han caigut unes fulles del pi del jardí.
Els dos no sabien quin dia era el partit.
4. Anirem la setmana que ve.
Quina por que tinc!
Qui va anar al sopar?
Aquest llibre, no el conec.
5. **Punt i seguit**: per a marcar el final d'una
oració.
Punt i a part: per a marcar el final d'un
paràgraf.
Punt final: per a marcar el final d'un text.
6. cobertura; memòria; mòbil; xarxa; ratolí
■ R.M.
En aquest poble hi ha molt mala cobertura.
Necessite ampliar la memòria de
l'ordinador.
Aquest telèfon mòbil porta càmera
incorporada.
Busqueu la informació que necessiteu en
la xarxa.
El ratolí d'aquest ordinador no té fils.

7. R.L.

8. R.L.

Ampliació 12

1. R.M.

Els visitants del complex **són** turistes alemanys.

El meu cosí Antoni **sembla** un xic molt estudiós.

Jo no **estic** gens cansat, tot i l'esforç que he fet.

Llorenç **pareix** un pallasso, amb aquesta cara tan pintada.

2. R.M.

El nou fitxatge és un pivot.

Mon pare és molt sabut.

La teua cosina és molt alta.

3. R.M.

Aquella nevera valia molts diners.

Per Carnestoltes, Joan es disfressarà de romà.

La sopa té massa sal.

Aquell home té molts diners.

4. R.M.

Neus sembla molt llesta.

La nit és fosca.

Judit pareix un poc malalta.

El gat està enrabiat.

5. R.L.

6. **jugadors:** base; aler; pivot

accions: tap; esmaixada; assistència

infraccions: dobles; passes; falta personal

elements: tauler; anella; xarxa

7. e-mail; hockey; flashos; sticks; sponsors; matx

e-mail: correu electrònic

hockey: hoquei

flashos: flaixos

sticks: estics

sponsors: patrocinadors

matx: partit

8. R.L.

Ampliació 13

1. R.M.

Compra el pa al forn.

Deixa les bosses a la taula.

Tanqueu la porta amb cura.

Visitaré el iaio a l'hospital.

Dedica el llibre al meu amic.

2. R.M.

Els pares han venut el cotxe a Antoni.

Els organitzadors van agrair l'ajuda a l'alcalde.

Hem hagut de tornar la comanda a la botiga.

M'han demanat que escriga una carta al director.

L'associació ha concedit el premi a Ferran Torrent.

3. R.M

Ahir vaig estudiar a casa de Pere.

En aquest restaurant es menja molt bé.

Els pares vindran de l'aeroport a les nou.

He sentit un disc amb Enric a sa casa.

4. Jastabé fou el primer a trencar el silenci:

-El tornem a obrir o què?

-Obrim-lo, obrim-lo, encara ens queda molt de temps!

Llúcia, en sentir allò del temps, es portà les mans a la boca:

-Ostres!

-Què passa! -li preguntaren-. Per què dius «ostres»?

5. R.M.

El canal Punt 2 pertany a RTVV (**Ràdio Televisió Valenciana**)

La Casa Blanca es troba a Washington (**Estats Units**)

Al centre comercial he vist Marc (**el meu veí**).

Aquesta vaixella és molt antiga (**del segle XIX**).

6. rupestre i prehistòric

cavaller i medieval

gratacel i contemporani

amfiteatre i clàssic

■ 1r: prehistòric; 2n: clàssic; 3r: medieval; 4t: contemporani

7. dt.; dc.; dj.; dv.; ds.; dg.

8. R.M.

Es lloga pis de 3 hab. per als mesos de jul. i ag. a la pl. del Mar núm. 3. El tel. de contacte és el 600500123

■ Es lloga pis de 3 habitacions per als mesos de juliol i agost a la plaça del Mar, número 3. El telèfon de contacte és el 600500123

Ampliació 14

1. R.M.
El bomber va rescatar el gat de l'arbre.
El gat de l'arbre va ser rescatat pel bomber.
L'obrer construeix un edifici.
L'edifici és construït per l'obrer.
2. Oració interrogativa.
Oració imperativa.
Oració enunciativa.
Oració exclamativa.
3. R.M.
El carrer era ple de gent que passejava.
Demà plourà a la costa i nevarà a l'interior.
He escrit una carta al pare per donar-li la notícia.
4. R.M.
et toca; s'espera; m'obliga; ens dóna; la xuta; t'indica
5. traumatòleg: metge dels ossos
podòleg: metge dels peus
otorinolaringòleg: metge de les orelles
oftalmòleg: metge dels ulls
estomatòleg: metge de la boca
6. 1: enfadat; 2: morir; 3: presó; 4: pediatre;
5: miop; 6: furtar
7. Colosseu de Roma: amfiteatre
Duomo de Milà: catedral
Acròpoli d'Atenes: ciutatella
Piràmides d'Egipte: temple funerari
8. R.L.

Ampliació 15

1. paraula: cartera
enunciat: Demà és dijous.
fonema: e
text: El València ha guanyat; el Vila-real, en canvi, ha empatat.
2. És un text perquè és un missatge complet, les idees hi estan ordenades, els dos enunciats de què consta tracten del mateix tema i, a més, estan relacionats entre si per l'enllaç *en canvi*.
3. R.L.
4. llava'm; compra'l; donem-la; sucant-lo; mirala; feu-vos
5. R.M.
mira't; es llança; l'abraça; m'espera; agafala; dóna'ns
6. **Canvi d'ordre de lletres o síl·labes:**
prespectiva: perspectiva; gabinet: ganivet
Eliminació de lletres o síl·labes: perea:
peresa; orquesta: orquestra; nar: anar
Afegiment de lletres o síl·labes:
enrecordar-se: recordar-se; prèmit: premi;
apreparar: preparar
Substitució de lletres o síl·labes: dingú:
ningú; vegilar: vigilar; bollir: bullir
7. **antic:** vetust; arcaic; caduc; ranci
nou: flamant; actual; llampant; recent
8. R.L.